

Správa o hodnotení strategického dokumentu:

Územný plán rekreačnej zóny komplexného strediska cestovného ruchu Donovaly, Zmeny a doplnky č. 15

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. Označenie

Obec Donovaly

2. Identifikačné číslo.

00 3133 86

3. Sídlo.

976 39 Donovaly Nám. Sv. Antona Paduánskeho 3

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa.

Miroslav Daňo, starosta obce Donovaly, tel. 048/4199806, Email: obec@donovaly.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, od ktorej možno dostať relevantné informácie o UPD a mieste na konzultácie.

Ing. arch. Pavel Bugár, eR STAR, s.r.o., Trieda SNP 75, 974 01 Banská Bystrica, tel. 048/4299908; mob. 0905/626224

konzultácie po predchádzajúcej dohode na Obecnom úrade Donovaly

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov.

Územný plán rekreačnej zóny komplexného strediska cestovného ruchu Donovaly, Zmeny a doplnky č. 15 (ďalej len „ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15“)

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)

kraj : Banskobystrický samosprávny kraj
okres : Banská Bystrica
k.ú. : Donovaly

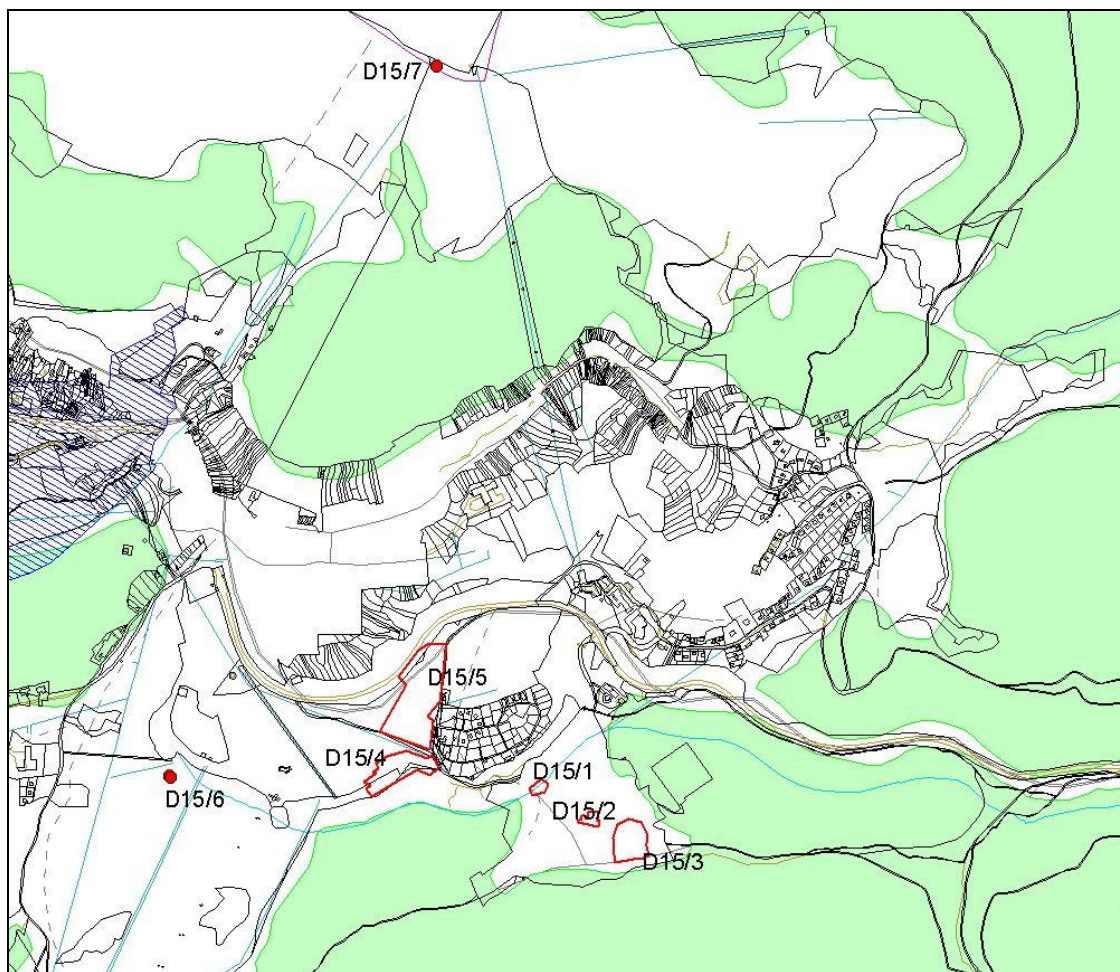
Vymedzenie lokalít na parcelný stav návrh ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 neobsahuje .

ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 rieši celkove **7 lokalít** v k.ú. Donovaly :

- lokality D15/1, D15/2 a D15/3 sú situované v miestnej časti Mistríky, v zastavanom území obce, vymedzené plochy sú určené pre výstavbu rekreačných domov,

- lokalita D15/4 je vymedzená v lokalite Chopček, mimo zastavaného územia obce, určená je pre umiestnenie autokempingu,
- lokalita D15/5 je situovaná v lokalite Široká, mimo zastavaného územia obce, určená je pre parkovanie osobných aut v zimnej sezóne,
- lokalita D15/6 je situovaná v lokalite Vrchbáň, východne od ubytovacieho komplexu TRIANGEL, určená je pre výstupnú stanicu zipline dráhy,
- lokalita D15/7 je situovaná na vrchu Nová Hoľa, západne od vrcholovej stanice kabínkovej lanovky, určená je pre nástupnú stanicu zipline dráhy.

Obr. č. 1: Lokality riešené v ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 (zdroj: ZaD č. 15, UPD O Donovaly)

ÚP RZ KSCR Donovaly , ZaD č.15 je spracovaný v **rozsahu § 12 vyhlášky č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.**

3. Dotknutá obec

Donovaly

4. Dotknuté orgány

- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor výstavby a bytovej politiky
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva
- Okresný úrad Banská Bystrica, Pozemkový a lesný odbor

- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica
- Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica
- Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, Banská Bystrica –odbor ÚP a ŽP
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie – štátna vodná správa
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie – ochrana ovzdušia
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie – odpadové hospodárstvo
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor krízového riadenia
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií

5. Schvaľujúci orgán

Obečné zastupiteľstvo Donovaly

18. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 nemá vplyv presahujúci štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.

Hlavným cieľom riešenia zmien ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 je návrh funkčných plôch rekreačného územia, vyššej občianskej a športovej vybavenosti a plôch verejného dopravného vybavenia.

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

V rámci riešenia UPN RZ KSCR Donovaly ZaD č. 15, dochádza k celkovému záberu pôdy o rozlohe **3,2214 ha**, z čoho **2,6814 ha** poľnohospodárskej pôdy, ktorá podľa bonitovanej pôdnoekologickej jednotky 1083675, 1081882, 1000895 patrí do 9. kvalitatívnej skupiny. Podrobný prehľad o štruktúre poľnohospodárskej pôdy podľa jednotlivých navrhovaných záberov je v tabuľke.

Poľnohospodárska pôda navrhovaná na možné nepoľnohospodárske použitie nie je v súčasnosti intenzívne využívaná okrem plochy D 15/5 v lokalite Široká, ktorá v súčasnosti slúži v letnom období ako pasienok a v zimnom období slúži na parkovanie.

Lesné pozemky nie sú návrhom dotknuté.

Tab. č. 1: Záber pôdy v rámci UPN RZ KSCR Donovaly ZaD č. 15

lokalita	Navrhované funkčné využitie	Výmera lokality (ha)	PPF (ha)	Druh pozemku	poznámka
15/1	Rekreačné ubytovanie	0,0616	0,0616	TTP	
15/2	Rekreačné ubytovanie	0,0665	0,0665	TTP	
15/3	Bytové domy	0,520	0,520	TTP	Súhlas záberu PP udelený v rámci ZaD č.7
15/4	Autokemping	0,5941	0,5741	TTP,	
			0,0200	Ost.plocha	
15/5	Parkovisko	1,9722	1,9722	TTP	
15/6	Výstupná plocha zipline	0,002	0,002	TTP	
15/7	Nástupná plocha zipline	0,005	0,005	TTP	
		3,2214			

2. Voda

Navrhované funkčné kapacity ZaD č. 15:

D 15/1 – D 15/3: 8 rekreačných domov x 4 osoby = 32 osôb
D 15/4: autokemping pre 35 karavanov x 3 osoby = 105 osôb
D 15/5 – D 15/7: bez nároku na dodávku vody.

Tab.č. 2 : Výpočet potreby pitnej vody, pre ZaD č. 15

Výpočet je vypracovaný podľa Vyhl. č. 684/2006 Z. z.

Bytový fond: ostatné byty, špecifická potreba je	100,0	l.os ⁻¹ .deň ⁻¹
Občianska vybavenosť základná	25,0	l.os ⁻¹ .deň ⁻¹
Služby, objekty, autokemping	75,0	l.návšt ⁻¹ .deň ⁻¹
Priemerná denná potreba pitnej vody		
rekreačné domy:	32 osôb x 100,0 l.os. deň ⁻¹	3 200,0 l.deň ⁻¹
OV základná:	32 osôb x 25,0 l x 25,0 l.os. deň ⁻¹	800,0 l.deň ⁻¹
autokemping:	105 osôb x 75,0 l.os ⁻¹ .	7 875,0 l.deň ⁻¹
Spolu:		11 875,0 l.deň⁻¹

Maximálna denná potreba pitnej vody	
Súčiniteľ dennej nerovnosti Kd = 1,60	
Qm = 11 875,0 l.deň ⁻¹ x 1,6 = 19 000,0 l.deň ⁻¹	
Qm = 0,22 l.s ⁻¹	

Maximálna hodinová potreba pitnej vody

Qh = 0,22 l.s⁻¹ x 1,8 = **0,40 l.s⁻¹**

Požiadavky na vodný zdroj:

ZaD č. 15 vyžadujú dodávku vody v množstve **Q m = 0,40 l.s⁻¹** zo systému verejného vodovodu obce Donovaly.

Pri navrhovanej funkčnej kapacite 137 osôb predstavuje priemerná denná spotreba pitnej vody 11 875 litrov, maximálna denná spotreba pitnej vody $0,22 \text{ l.s}^{-1}$, maximálna hodinová spotreba pitnej vody $0,40 \text{ l.s}^{-1}$.

Akumulácia pitnej vody

Rekreačné domy a autokemping budú zásobované z VDJ Mišúty – $30 + 100 \text{ m}^3$, kóta max. hl. 1 071,60 m.n.m. a existujúcou rozvodnou vodovodnou sieťou DN 100 mm.

Tlakové pomery sú vyhovujúce.

Akumulácia pre ZaD č. 15 je 60 % z maximálnej dennej kapacity (Q_m), čo predstavuje 11 400,0 l.

Akumulácia bude zabezpečená vo VDJ Mišúty.

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Donovaly má vybudovaný verejný vodovod, prevádzkovaný StVPS a.s., Banská Bystrica. V riešenej lokalite sa vybudujú vodovodné prípojky pre 8 rekreačných domov.

Pre lokalitu autokempingu D 15/4 je navrhnuté zriadiť vodovodnú prípojku, verejnú časť po hranice areálu, kde sa osadí vodomerná šachta. Od šachty bude vybudovaná rozvodná sieť areálu s prípojkami pre každé státie – 35 ks.

3. Suroviny

ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 **nepredpokladajú osobitné nároky na surovinové zdroje.** Všetky stavebné materiály budú na stavenisko jednotlivých objektov v rámci ZaD č.15 dovezené.

Druhy a množstvá potrebných stavebných materiálov budú predmetom realizačnej projektovej dokumentácie.

4. Energetické zdroje

Riešené územie je plošne zásobované elektrickou energiou VN 22 kV distribučným vzdušným a káblovým vedením z jestvujúcich distribučných transformačných staníc 22/0.4 kV. Z týchto kioskových, murovaných a stožiarových trafostaníc je vybudovaná NN sekundárna distribučná sieť, ktorá je realizovaná jednak vzdušným NN sekundárnym vedením v pôvodnej zástavbe a káblovým rozvodom v zemi v rekreačných zónach, lyžiarskych areáloch a zónach a v centrálnej časti obce.

Jestvujúce objekty v riešenom území ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 sú zásobované elektrickou energiou z jestvujúcej NN sekundárnej káblovej zemnej siete, ktorá je napájaná NN káblovým distribučným rozvodom z vonkajších trafostaníc TS 1 Mistríky a TS 2 Spiežovec. Areál jestvujúceho autokempingu (ATC) je napájaný NN sekundárnym rozvodom z kioskovej trafostanice TS312 resp. TS359. Jednotlivé objekty sú pripájané prostredníctvom NN prípojkových skríň sekundárnym zemným káblovým rozvodom slučkováním.

Tab č.3 : Navrhované zariadenia a objekty podľa vypočítaných potrieb elektrickej energie:

Lokalita	Druh vybavenosti	Počet merných účelových jednotiek	Požadovaný súčasný príkon/ kW/
D15/1	Rekreačný dom	1 objekt	5
D15/2	Rekreačný dom	1 objekt	5
D15/3	Rekreačné domy	6 objektov	21
D15/4	Autokemping (karavany)	35 karavanov	42
	Komunálna spotreba	spoločná spotreba	3
	verejné osvetlenie	čerpádlá	2
		stožiare VO	2
	SPOLU		80 kW

Z uvedeného výpočtu plošného zaťaženia riešeného územia a zmapovania skutkového stavu VN a NN distribučnej siete s distribučnými trafostanicami pre potrebný elektrický príkon objektov ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 bude potrebné vybudovať **novú NN sekundárnu distribučnú káblovú sieť**. Bodom pripojenia novej NN káblovej distribučnej siete budú jestvujúce rozpojovacie skrine SR, ktoré sú pripojené NN káblovými distribučným rozvodom z jestvujúcich trafostaníc, a to TS 312 (TS359) pre lokalitu D156/4 a D15/5 a TS 1 Mistríky a TS 2 Spiežovec pre lokality D15/1, D15/2, D15/3.

Pre lokality **D15/5, 15/6 a 15/7** ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 potrebu elektrickej energie neuvádza.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.

Všetky časti (osady) obce Donovaly sú sprístupnené miestnymi komunikáciami, ktoré sú odbočkami z cesty I/59. Riešené územie sprístupňujú **existujúce miestne a účelové komunikácie**.

Potreba **parkovacích miest** pre rekreačné domy bude riešená na pozemkoch samotných rekreačných domov.

Riešenie dopravy v rámci dotknutých lokalít je v rámci návrhu ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 na **výkresoch dopravy 4a,b,c,d**

6. Nároky na pracovné sily.

Údaje o nárokoch na pracovné sily návrh ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 neobsahuje.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

Vzhľadom na charakter navrhovaného funkčného využitia územia a elektrické vykurovanie nie je predpoklad negatívneho vplyvu navrhovaných aktivít na kvalitu ovzdušia.

2. Odpadové vody

Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu s čističkou odpadových vôd (ďalej „ČOV“). Prevádzkovateľom je StVPS a.s., Banská Bystrica.

ČOV Donovaly je mechanicko - biologická ČOV s nízkozaťažovanou aktiváciou. Biologické čistenie prebieha v šiestich nezávislých nádržiach, ktoré sú uvádzané do prevádzky podľa potreby. Reaktory sú rozdelené na jednotlivé sekcie, ktoré svojim usporiadaním a vybavením umožňujú plniť na seba nadväzujúce funkcie biologického čistenia vrátane nitrifikácie a denitrifikácie. V r. 2015-2016 prešla ČOV modernizáciou a intenzifikáciou na kapacitu 2500 EO.

V lokalite D 15/1 nie je možné RD napojiť na verejnú kanalizáciu, je navrhnutá žumpa a vývoz na ČOV. Z rekreačných domov v lokalitách D 15/2 a 15/3 je navrhnuté vybudovať splaškové kanalizačné prípojky s napojením do verejnej kanalizácie, počet 7 ks.

V lokalite D 15/4 autokemping nie je požiadavka na vybudovanie areálovej kanalizácie. V mieste zázemia autokempingu, pri vstupe je navrhnuté vybudovať splaškovú kanalizačnú prípojku pre autokemping, kde bude možné odpadné vody z karavanov vypustiť do kanalizačného systému.

Množstvo splaškových odpadových vôd vychádza z priemernej potreby pitnej vody, vypočítanej pre dodávku pitnej vody.

Odvodnenie **dažďových vôd** z riešeného územia sa navrhuje povrchovým systémom, rigolmi do voľného terénu.

Tab. č.4 : Bilancia splaškových vôd v riešenom území

Počet osôb/ 137	Prietok		
	$\text{m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$	$\text{m}^3 \cdot \text{hod}^{-1}$	$\text{l} \cdot \text{s}^{-1}$
Q_{24}	11,875	0,50	0,14
Q (kd 1,6)	19,00	0,79	0,22
$Q_{\max}$ kh =2,4	-	1,90	0,53

Znečistenie v hodnote BSK 5

$\text{BSK } 5 = 32 \text{ osôb} \times 60 \text{ g} \cdot \text{os}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} + 105 \text{ osôb} \times 30 \text{ g} \cdot \text{os}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} = 5,07 \text{ kg}$.

Počet EO : 85

Znečistenie v hodnote BSK 5 : $427 \text{ mg} \cdot \text{l}^{-1}$

3. Odpady

Vzhľadom na návrh funkčného využitia územia na jednotlivých lokalitách, riešených v ZaD č.15 – bytové domy, rekreačné ubytovanie, autokemping a gravitačná lanovka, je pri prevádzke predpoklad vzniku predovšetkým **komunálnych odpadov**.

Odvoz a likvidácia odpadov bude riešená v súlade s Programom odpadového hospodárstva obce Donovaly, podľa ktorého je domový a komunálny odpad nutné separovať. Odvoz odpadov zabezpečuje obec Donovaly.

Charakter a objem odpadov pri **realizácii stavebných prác** ako aj spôsob s ich nakladaním bude riešený v projektovej dokumentácii jednotlivých zámerov.

4. Hluk a vibrácie

V zmysle textovej časti ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 sa riešené územie nachádza v prostredí nezaťaženom priamo hlukom od výroby, dopravy alebo od iných zdrojov stáleho hluku a **nie je predpoklad produkcie nadmerného hluku a vibrácií z navrhovaných aktivít**.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Realizáciou navrhovaných činností podľa návrhu ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 **nie je predpoklad vzniku žiarenia a iných fyzikálnych polí**.

6. Doplnujúce údaje

K návrhu ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 nie sú doplnujúce údaje.

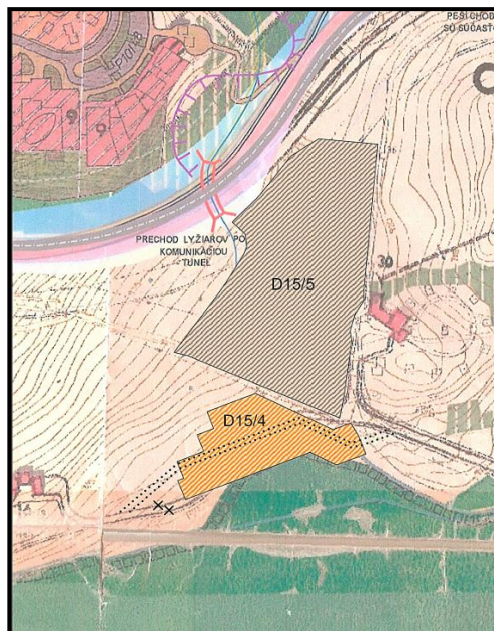
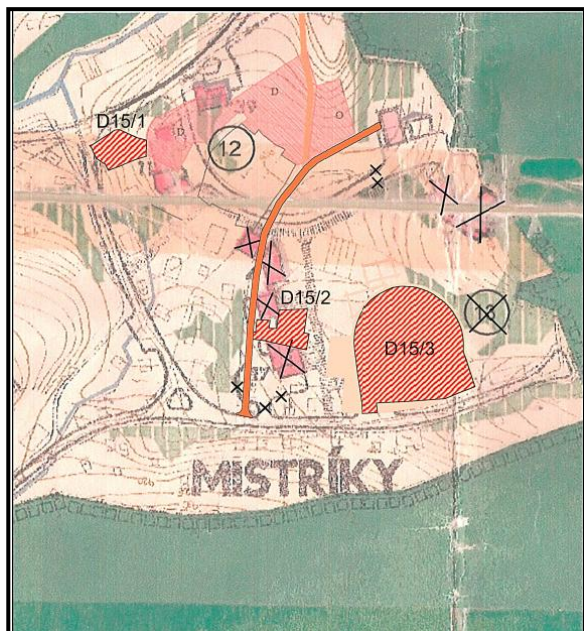
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 vymedzujú plochy pre výstavbu rekreačných domov, pre autokemping (karavany), pre sezónne parkovanie a plochy pre lanovú gravitačnú dráhu (zipline) spolu na 7 lokalitách nasledovne:

- **lokality D15/1, D15/2 a D15/3** sú situované v miestnej časti Mistríky, v zastavanom území obce, vymedzené plochy sú určené pre výstavbu rekreačných domov,

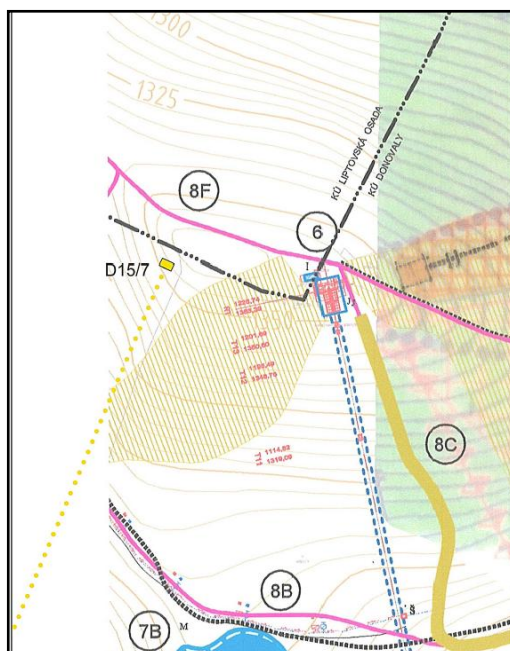
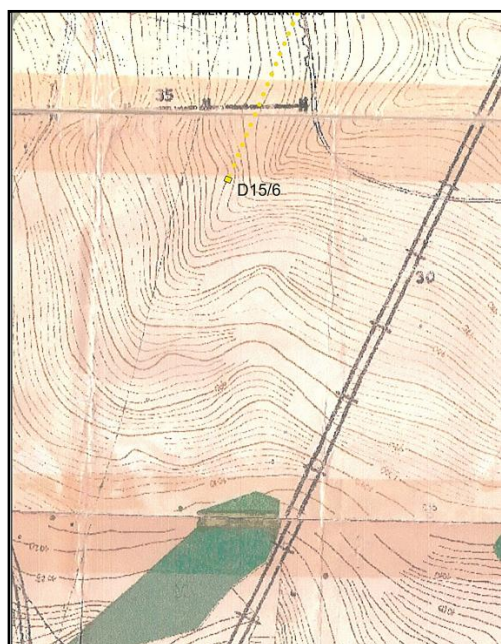
Obr. č. 2 a 3 : Umiestnenie lokalít D15/1, D15/2, D15/3, D15/4 a D15/5

- **lokalita D15/4** je vymedzená v lokalite Chopček, mimo zastavaného územia obce, určená je pre umiestnenie autokempingu,

- **lokalita D15/5** je situovaná v lokalite Široká, mimo zastavaného územia obce, určená je pre parkovanie osobných áut v zimnej sezóne,

Obr. č. 4 a 5 : Umiestnenie lokalít D15/6 a D15/7

- **lokalita D15/6** je situovaná v lokalite Vrchbáň, východne od ubytovacieho komplexu TRIANGEL, určená je pre výstupnú stanicu zipline dráhy,
- **lokalita D15/7** je situovaná na vrchu Nová Hoľa, západne od vrcholovej stanice kabínkovej lanovky, určená je pre nástupnú stanicu zipline dráhy.

Lokality v rámci návrhu ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 **nie sú vymedzené na parcelný stav.**

II . Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia

1. Horninové prostredie

1.1 Geomorfologické pomery

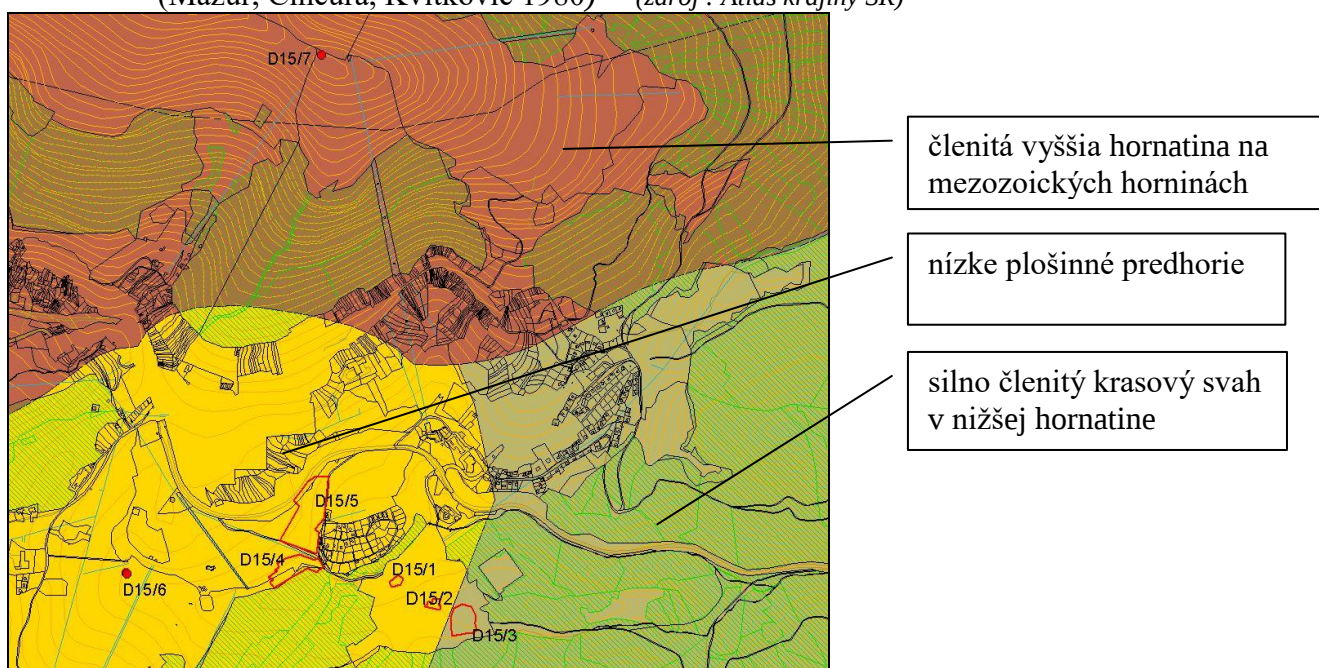
Z hľadiska **geomorfologického členenia** (Mazúr, Lukniš 1980) patrí dotknuté územie do:

- sústava : Alpsko - himalájska
- podsústava : Karpaty
- provincia : západné Karpaty
- subprovincia : vnútorné západné Karpaty,
- oblasť : Fatransko- tatranská,
- celok : Starohorské vrchy (*južná časť k.ú.*)
: Veľká Fatra
 - podcelok : Zvolen (*sever. časť k.ú.*)

Z hľadiska **geomorfologických pomerov** (Mazúr, Činčura, Kvitkovič 1980) predstavuje záujmové územie :

- súčasť vrásovo - blokovej fatransko – tatranskej morfoštruktúry,
- pozitívnej morfoštruktúry – hráste a klinové hráste jadrových pohorí,
- reliéf :
 - pedimentových podvrchovín a pahorkatín
 - vysočinový podhôľny.

Obr. č. 6 : ÚPRZKSCR Donovaly ZaD č. 15 - geomorfologické pomery
(Mazúr, Činčura, Kvitkovič 1980) (zdroj : Atlas krajiny SR)

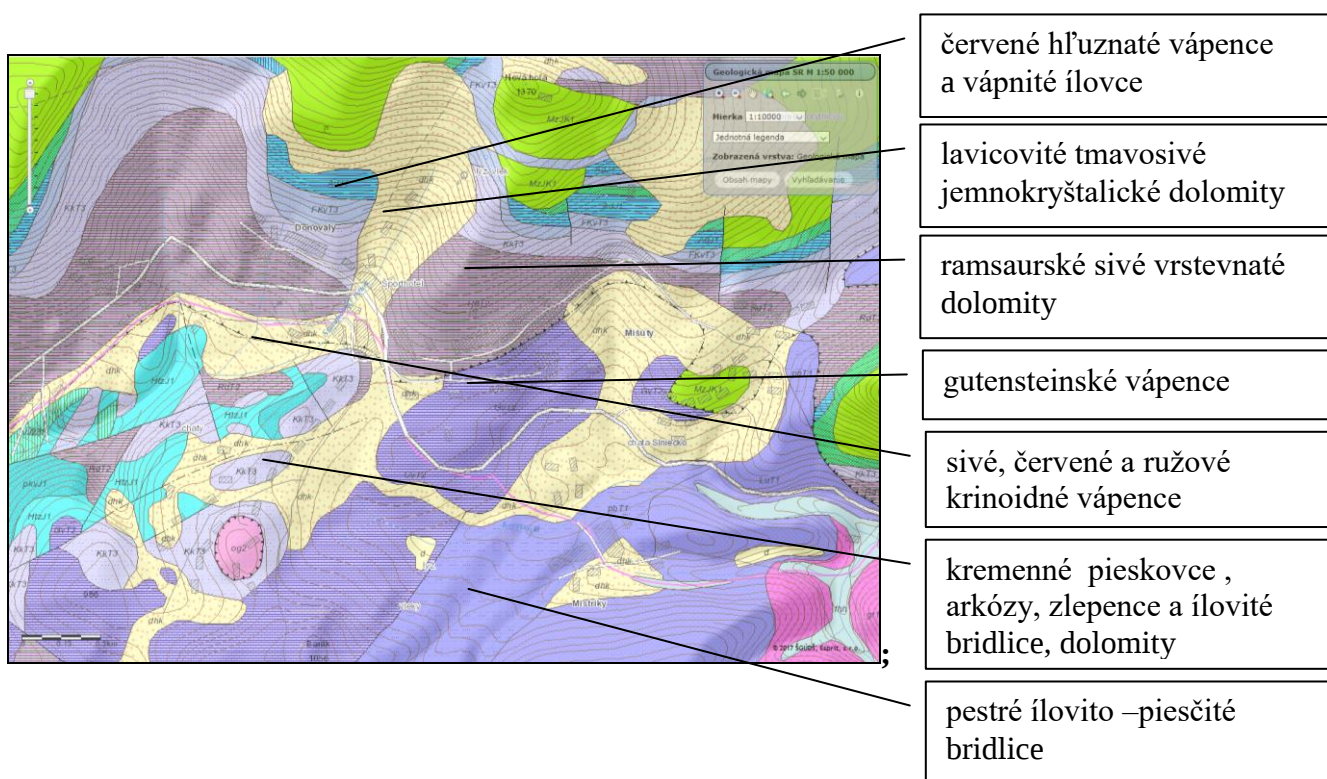
Z hľadiska **morfologicko – morfometrickej typológie** (Tremboš, Minár 2002) záujmové územie leží na rozhraní silne členitej vyššej hornatiny, veľmi silne členitej nižšej hornatiny, a výrazne inverznej pahorkatiny.

1.2. Geologické pomery

Územie Starohorských vrchov má zložitú geologicko-tektonickú stavbu, ktorá je výsledkom príkrovovej stavby alpinotypne zvrásneného jadrového pohoria.

Jelenské vrchy, ktoré tvoria ich centrálnu časť, majú charakter megaantiklinálnej hráste, v ktorej centrálnej časti sa nachádza eróziou obnažené kryštallické jadro (kryštallikum). Je zložené z najstarších a najodolnejších hornín - žúl a kryštallických bridlíc. Nad ním ležia mladopaleozoické a mezozoické súbory hornín v autochtónnej pozícii zložené z druhohorných hornín - vápencov, dolomitov a slienovcov. Na geologickej stavbe sa ďalej podieľa aj jednotka vnútrokarpatského paleogénu.

Obr. č.7 : Geologická stavba v oblasti Donovalov (zdroj : Geologická mapa SR)

Kryštallikum má v Jelenských vrchoch dvojaký vývoj a patrí dvom odlišným štruktúrnym jednotkám, východnej a západnej. Západnú časť, v ktorej leží aj záujmové územie, predstavuje kryštallikum krížňanského príkrovu (tzv. fatrikum).

Mladšie paleozoikum je zastúpené permskými sedimentmi vystupujúcimi na povrchu v tektonickom okne, ktoré možno ohraničiť spojnica Staré Hory - Baláže, z J Selčiansky potok - Špania Dolina - Uľanka a na Z z okolia Uľanky smerom na SV k Starým Horám.

Permské sedimenty sú tvorené súborom klasticko-ílovitých hornín, tzv. španodolinské súvrstvie. Sú to najmä zlepence, arkózy s polohami pieskovcov a pestrých bridlíc. Celý súbor sedimentov spočíva diskordantne na podložnom kryštalliku.

Mezozoikum je budované nasledovnými tektonickými jednotkami: donovalska séria (mezozoické súvrstvia v obalovej pozícii), krížňanský príkrov (veporikum), chočský príkrov (hronikum). Litologicky je veľmi pestrý, zložený prevažne z vápencov, dolomitov, bridlíc a kremencov.

Donovalská séria vystupuje na povrch v úzkom prerušovanom pásme od Donovalov po Staré Hory, v okolí Uľanky, ďalej buduje oblasť Jelenskej skaly, Hrubého vrchu a Hôrky. Jej styk so sériou Červenej Magury je prekrytý krížňanským príkrovom.

Krížňanský príkrov vystupuje v nadloží obalovej donovalskej série a v podloží chočského steinského vápencepríkrovu. Tvoria ho horniny spodného triasu až spodnej kriedy.

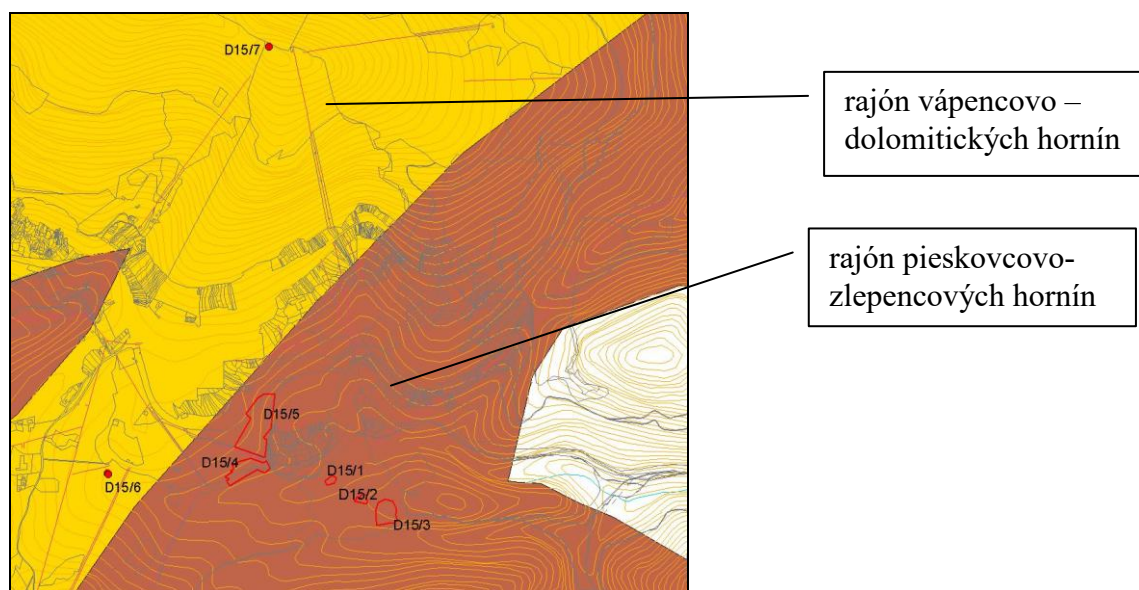
Chočský príkrov v Jelenských vrchoch je zachovaný len v prerušovanom pásme severne od Sásovej a Priechoda, kde vystupujú reiflinské vápence a triasové dolomity.

Kvartérne uloženiny predstavujú najmladšie sedimenty najmä z posledného zaľadnenia. V ľadových dobách patrilo územie do periglaciálnej zóny. Pôsobením mrazového zvetrávania vznikli kamenné, piesčité a hlinité sutiny, ktoré stekali do dolín na J úpätie. V reliéfe územia tak vznikali výrazne vystupujúce bradlá odolnejších kremitých vápencov a dolomitov. Mocnejší plášť kvartérnych sedimentov sa vyskytuje vo vyšších polohách, v Donovalskom sedle.

Z hľadiska **inžinierskogeologickej rajonizácie** (Hrašna, Klukanová 1980) leží záujmové územie v rajóne:

- **pieskovcovo – zlepených hornín**
- **vápencovo – dolomitických hornín**

Obr. č. 8 : ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 - inžinierskogeologická rajonizácia
(Hrašna, Klukanová 1980) (zdroj : Atlas krajiny SR)

Tektonika a seizmicita územia.

Územie má charakter zložitej megaantiklinálnej hráste, ktorú pretína množstvo zlomových a presunových línií. Prevládajú tu inverzné zlomy, ktoré vlastne predstavujú dislokácie ohraničujúce príkrovy. Ich priebeh sledujú pramenné línie obyčajných a minerálnych vôd. Zlomy sú súčasťou starohorskej zlomovej sústavy, ktorej hlavnú os sleduje Starohorský potok.

Celé Starohorské vrchy majú poklesnutý charakter (tektonické okno) oproti susedným pohoriam, čo je spôsobené väčšou mobilitou priečných zlomov, čiže výraznejšou tektonikou. Je to skupina menej vyzdvihnutých krýh, ktoré sa osamostatnili pohybmi mladých mobilných priečných zlomových systémov dvoch dominantných smerov: S-J a JV-SZ.

2. Klimatické pomery

Klimaticky patrí územie do oblasti chladnej, podoblasti mierne chladnej s horskou, vlhkou až veľmi vlhkou, chladnou až studenou klímou.

Oblasť je charakteristická veľmi krátkym až krátkym, mierne chladným až vlhkým letom. Prechodné obdobie je dlhé s chladnou jarou a mierne chladnou jeseňou. Zima je veľmi dlhá a chladná, mierne vlhká s dlhým trvaním snehovej pokrývky.

V záujmovej oblasti padne za rok v priemere 1070-1100 mm zrážok. Počas mimoriadne vlhkých rokov maximálne ročné úhrny zrážok dosahujú okolo 1600 mm. Najvyššie mesačné úhrny dosahujú 280-330 mm. V priemere sa tu vyskytuje 124 zrážkových dní s denným úhrnom zrážok > 1 mm. Zrážky majú premenlivý chod so striedaním suchých a vlhkých období. Vlhšie obdobia sa častejšie vyskytovali v priebehu päťdesiatych a šesťdesiatych rokov 20. storočia, suchšie v priebehu rokov osemdesiatych a deväťdesiatych. V poslednom období sa v dotknutom území vyskytlo výraznejšie sucho v auguste 2002, kedy tu napadlo len 28 mm zrážok. Napriek občasnému výskytu suchých období je oblasť v priemere vysoko vlhovo prebytkovou oblasťou, nakoľko priemerné úhrny zrážok sú výrazne vyššie ako priemerné úhrny výparu. Priemerný ročný prebytok vlhky tu dosahuje v priemere 700-750 mm.

Snehová pokrývka sa vyskytuje v priemere od začiatku novembra do polovice apríla, trvalá pokrývka v priemere v 120-130 dní za rok. Priemerná výška snehovej pokrývky vo februári tu dosahuje 40-50 cm a maximálne 150-170 cm. V priemere je v snehovej pokrývke akumulovaných 210-230 mm vody.

Tab. č.6 Priemerné výšky snehovej pokrývky v cm a jej výskyt v % - Donovaly (1951 – 2002)

mes.	11	12	1	2	3	4
cm	14,5	28,8	39,0	50,3	49,2	27,5
%	34	72	95	98	87	42

Tab. č. 7

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou								Donovaly (1951-2002)					
mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
dni	30,6	28,0	27,5	8,2	0,2				0,1	1,5	8,7	22,7	127,5

Prevládajúce je **prúdenie vzduchu** pozdĺž otvoreného dolinného územia od západu až severozápadu a od východu. Celková veternosť je mierna, priemerné mesačné rýchlosti vetra sa v priemere pohybujú v rozsahu 2,5-3,5 m/s. Pri severozápadnom prúdení vzduchu priemerné rýchlosti vetra dosahujú cez deň v priemere 3-6 m/s. Bezvetrie až veľmi slabá veternosť o priemerných rýchlostiach vetra do 1 m/s sa vyskytuje v priemere v 19 % početnosti. Mierny vietor s priemernými rýchlosťami od 2 do 5 m/s sa vyskytuje v priemere v 34 % početnosti a silný vietor s priemernými rýchlosťami nad 5 m/s v priemere v 15 % početnosti.

3. Ovzdušie

Hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia je **automobilová doprava** nakoľko Donovaly predstavujú dôležitý horský prechod spájajúci cestou č. 1/59 Banskú Bystricu s Ružomberkom. Doprava pôsobí negatívne na všetky zložky životného prostredia (ovzdušie, voda, pôda, fauna a flóra). Najviac postihované je ovzdušie a to vplyvom exhalátov zo spaľovania uhľovodíkových palív v spaľovacích motoroch.

Lokálnymi zdrojmi sú **kotolne** situované v jednotlivých objektoch rekreačných zariadení, ktoré predstavujú stredné zdroje znečisťovania a lokálne vykurovanie domov prevažne na báze dreva.

Z hľadiska ovplyvnenia diaľkovým **prenosom imisií** najbližšími zdrojmi sú Banská Bystrica (cca 18 km južne) a priemyselná oblasť Ružomberka (cca 20 km severne).

4. Vodné pomery

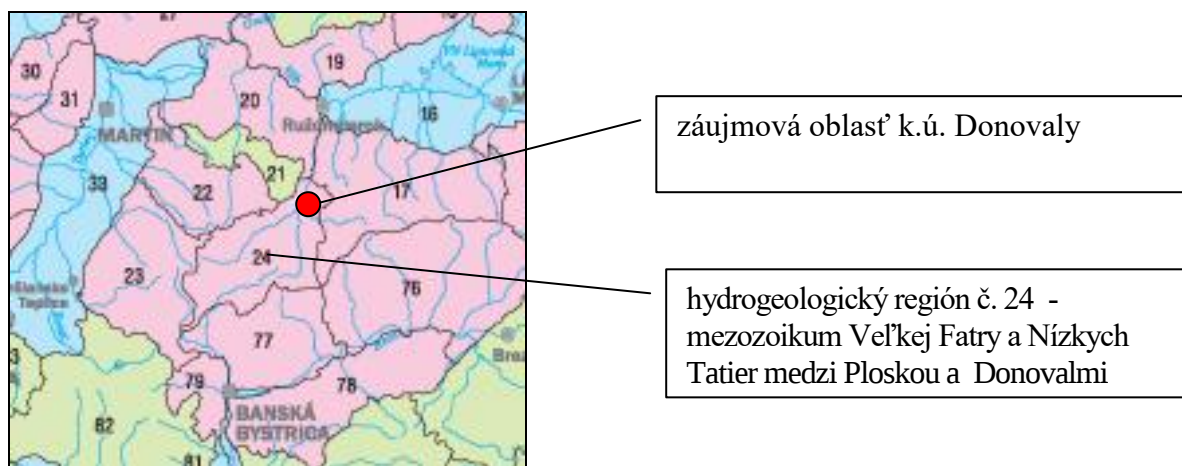
Dotknuté územie sa nachádza na rozvodnici, oddeľujúcej povodie Starohorského a Korytnického potoka a ktorá prechádza z kóty Zvolen (1370 m) cez Donovalské sedlo (950 m) smerom na juh na kótu Baník (1056 m).

Priemerný prietok na Starohorskom potoku na stanici Staré Hory predstavuje $1,47 \text{ m}^3/\text{s}$, minimálny (Q_{355}) $0,56 \text{ m}^3/\text{s}$. Plocha povodia Starohorského potoka v profile Staré Hory je $62,40 \text{ km}^2$.

Z **hydrogeologického hľadiska** patrí záujmové územie do hydrogeologického regiónu č. 24 - **mezozoikum Veľkej Fatry a Nízkych Tatier medzi Ploskou a Donovalmi** s krasovou alebo krasovo - puklinovou priepustnosťou (Malík, Švasta 2002).

Obr. č. 10 : Umiestnenie k.ú. Donovaly z hľadiska hydrogeologickej rajonizácie

(Malík, Švasta 2002) (zdroj : Atlas krajiny SR)

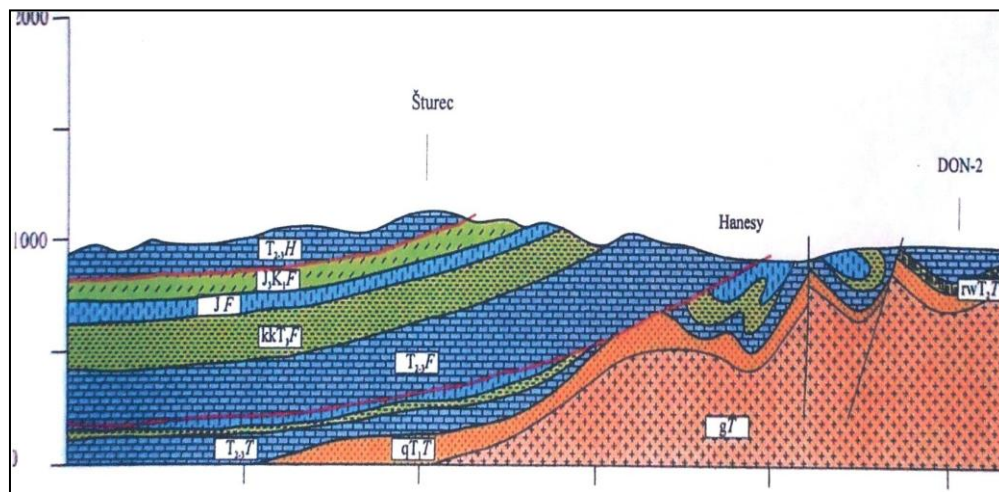
Podzemné vody dotknutého územia je možné vo všeobecnosti charakterizovať ako karbonátogénne A_2 základné výrazné, Ca-HCO_3 , resp. Ca-Mg-HCO_3 typov s mineralizáciou prevažne v rozpätí 200 -500 mg.l^{-1} . Sú to vody najlepšej (A) kvality. Ich plošné rozšírenie je viazané takmer na celú oblasť tvorenú karbonátogénnymi vodami mezozoika.

Podzemné vody vo väčšine zdrojov tejto oblasti vyhovujú vo všeobecnosti všetkým ukazovateľom Vyhlášky MZ SR č. 29/2002 Z .z. o požiadavkách na pitnú vodu a kontrolu kvality pitnej vody.

Samotné územie v ktorom je situovaný zámer je tvorené:

- hlinito - kamenitými deluviálnymi **kvartérnymi sedimentami**, ktoré majú pórovú priepustnosť a prevažne voľnou hladinou podzemnej vody,
- pestrými **bridlicami karpatského keupru veporika** - križňanský príkrov, komplexne relatívne nepriepustnými,
- **ramsauskými dolomitmi veporika** - križňanský príkrov, priepustnosť puklinová, hladina podzemnej vody prevažne voľná,
- **pestrými vápencami, radiolárovými vápencami a rádiolaritmi veporika**, priepustnosť puklinová, puklinovo – krasová, kombinácia voľných a napätých podzemných hladín,
- **slienitými vápencami mráznického súvrstvia veporika**, - križňanský príkrov, ako celok prakticky nepriepustné

Obr. č. 11: Geologická stavba a hydrogeologická charakteristika (zdroj : StVaPS, 2008)

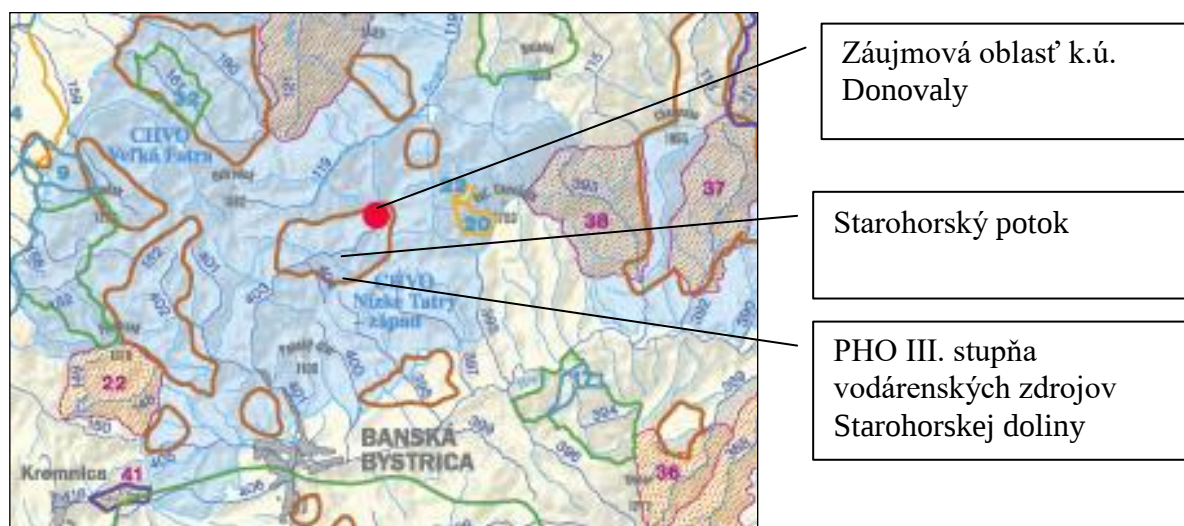

HYDROGEOLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA	
I.	nepriepustné ako celok - izolátor, slienité vápence (vrch.jura-sp.krieda), pestré bridlice, kremence, organogénne vápence, karpatský keuper (vrch.trias) rauvaky-kavernozne dolomity (str.trias)
II.	krinoidové vápence, hľuznaté vápence, fľovité bridlice (jura) malá až stredná puklinová priepustnosť
III.	gutensteinské vápence, ramsauské dolomity (str. -vrch.trias) veľká puklinová a puklinovo-karsová priepustnosť
IV.	kremence doskovité, intenzívne porušené (sp. trias) stredná puklinová priepustnosť, koeficient prietochnosti (DON-2) $T=9,16.E-5 \text{ m/s}^2$, koeficient filtrácie $k=1,16E-6 \text{ m/s}$
V.	granodiorit Prašivá (paleozoikum), malá puklinová priepustnosť

Vodohospodárske chránené územia.

Zájumové územie leží v chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry – západ a Starohorský potok je zaradený do zoznamu vodohospodársky významných tokov (p. č. 351, vyhl. MŽP SR č. 211 /2005 Z.z.)

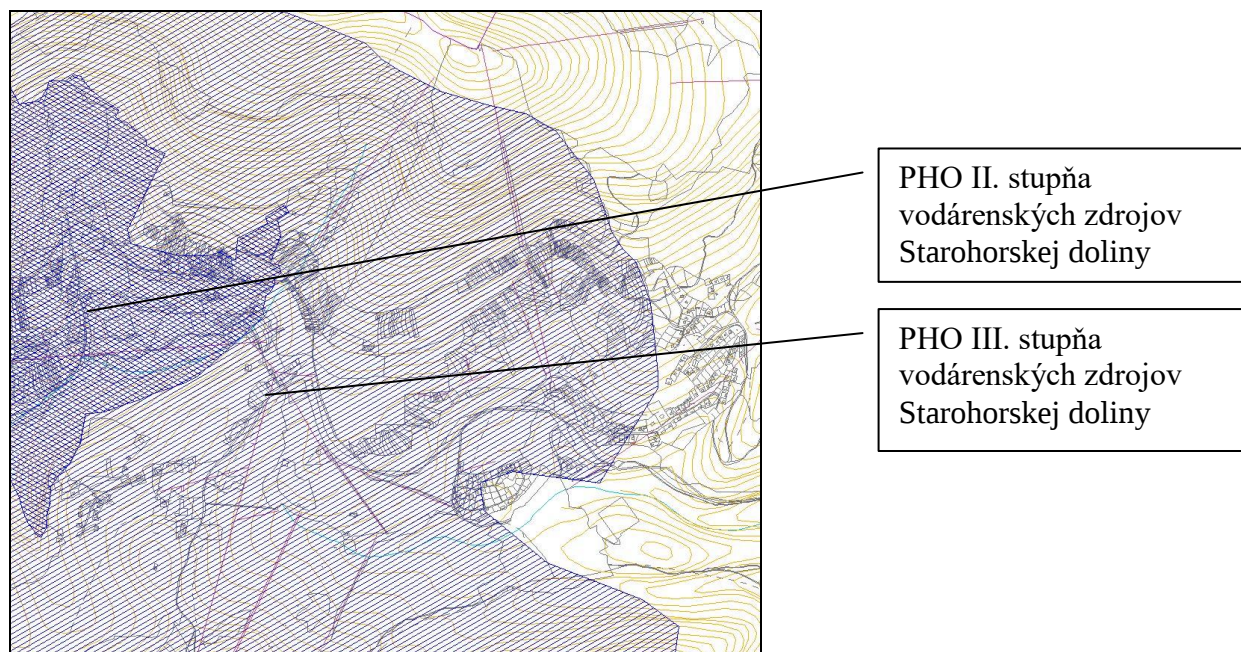
Obr. č. 12 : Donovaly - ochrana vŏd (Kollár a kol. 2002)
(zdroj : Atlas krajiny SR)

Predmetné územie leží na okraji vodárensky významnej **oblasti akumulácie podzemných vôd** medzi Donovalmi a Dolným Jelencom, v ktorej koncentrovane vystupujú podzemné vody zo strednotriasových vápencov a dolomitov. Päť prameňov jergalskej vetvy Pohronského skupinového vodovodu, vyvierajúcich v oblasti Donovaly - Dolný Jelenec predstavuje významný zdroj podzemných vôd s priemernou sumárnou výdatnosťou cca 500 l/s (max. až 1900 l/s).

Záujmové územie je situované v **pásme hygienickej ochrany (PHO) III. stupňa** uvedených vodárenských zdrojov v Starohorskej doline.

Obr. č.13 : PHO vodných zdrojov Starohorskej doliny II. a III. stupňa v oblasti Donovalov
(Zdroj: StVPS, 2007)

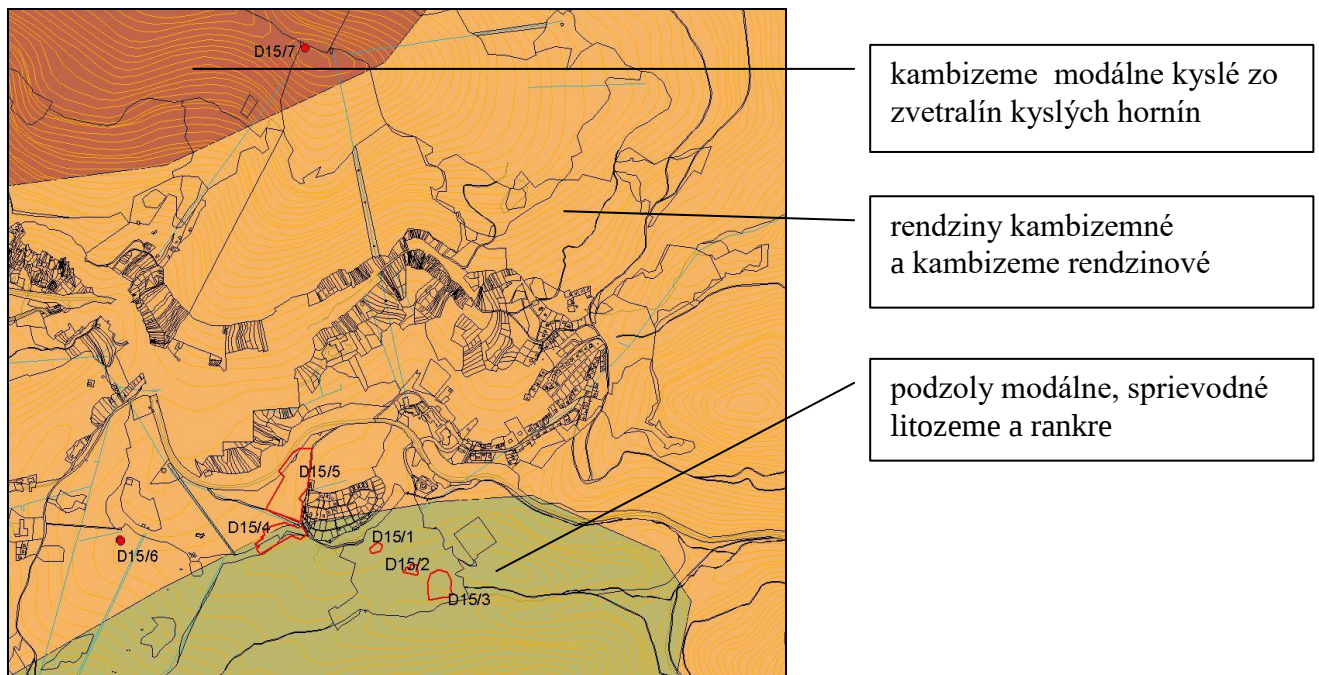

5. Pôdne pomery

V údolnej časti záujmového územia sa vyskytujú prevažne rendziny a pararendziny, rendziny vylúhované, sprievodné rendziny hnedé a litosoly na zvetralinách pevných karbonátových hornín.

Na svahoch vo vyššej nadmorskej výške sa vyvinuli kyslé až výrazne kyslé (oligobázické) kambizeme, kambizeme modálne kyslé a sprievodné rendziny vylúhované zo zvetralín slienitých vápencov a slieňovcov .

Obr. č. 9 : ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 – pôdy (Šály, Šurina 2002)
(zdroj : Atlas krajiny SR)

V širšom okolí obce Donovaly sa vyskytujú lokálne rendziny smolové až tanglové so sprievodnými litosolmi, na zvetralinách pevných karbonátových hornín. Rendziny a pararendziny prechádzajú na severe širšieho územia do výrazne nenasýtených (okyslených) (oligobázických) hnedých pôd so sprievodnými rendzinami vylúhovanými, často s moderovou formou humusu, na zvetralinách slienitých vápencov a silikátovo - karbonátových - mezozoických hornín.

Rendziny a pararendziny prechádzajú na juhu územia do podzolových pôd a podzolov železitých až rankrov na zvetralinách kremencov a na terciérnych sedimentoch s výrazným zastúpením kremenného skeletu. Podzolové pôdy a podzoly sú tiež zastúpené podzolmi humusovo- železitými, so sprievodnými rankrami, hnedé pôdy podzolované - hrdzavé pôdy, lokálne s rašelinovými pôdami, na ľahších zvetralinách kyslých hornín.

Prevažná časť katastra obce Donovaly leží na hnedých pôdach (kambizem) a rendzinách. Z hnedých pôd sa vyskytujú subtypy hnedé pôdy typické, kyslé, podzolované (kambizem typická nasýtená, kambizem rendzinová, kambizem dystrická, podzol kambizemný).

6. Fauna a flóra

6.1. Flóra

Z hľadiska **fytogeografického** (Futák 1980, Kolény, Barka 2002) patrí záujmové územie do:

- oblasť : holarktis
- podoblasť : eurosibírska,
- provincia : stredoeurópska
- oblasť : západokarpatskej flóry (Carpathicum occidentale)
- obvod : flóry vysokých (centrálnych) Karpát (Eucarpaticum)
- okres : Nízke Tatry (*južná časť k.ú.*)
: Veľká Fatra (*sever. časť k.ú.*)

Podľa **fytogeograficko - vegetačného členenia Slovenska** (Plesník, 2002) patrí riešené územie do:

- zóna : buková
- oblasť : kryštálicko - druhohorá
- okres : Starohorské vrchy (*južná časť k.ú.*)

: Malá Fatra , Veľká Fatra

- podokres : Veľká Fatra

- obvod : Šípska Fatra, Zvolen, Revúcke Podolie (sever. časť k.ú.)

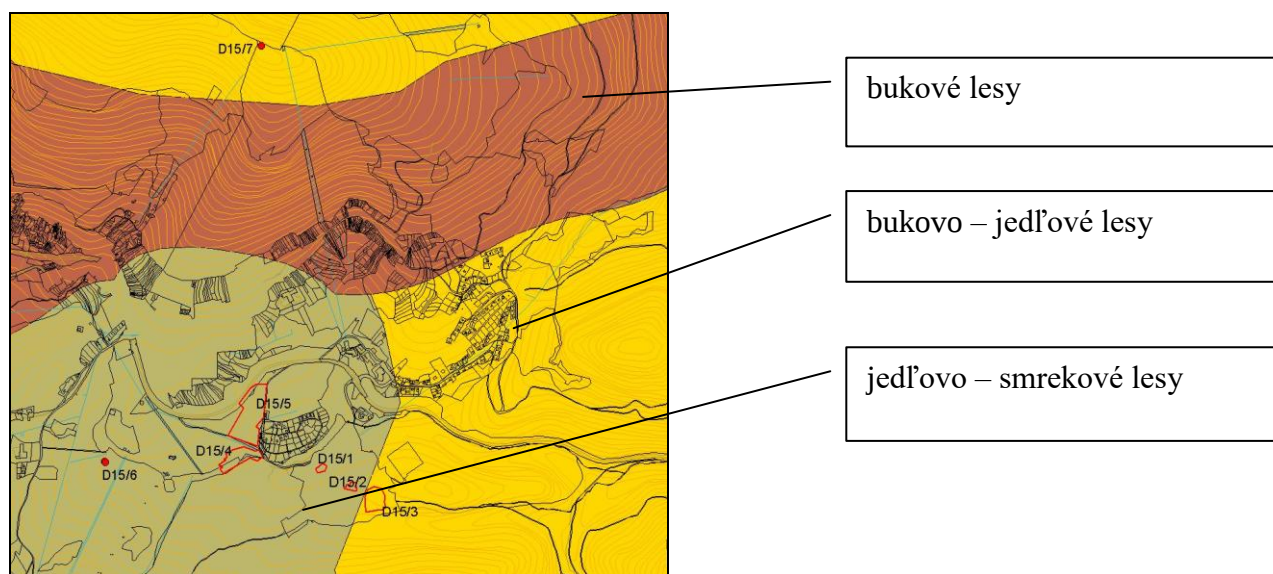
Z hľadiska **potenciálnej prirodzenej vegetácie** (Michalko a kol., 1986) záujmové územie pokrývali javorové lesy v horských polohách, jedľové a jedľovo – smrekové lesy a najvyššie časti bukové lesy v horských polohách. .

V stromovej etáži dominovali buk lesný (*Fagus sylvatica*), jedľa biela (*Abies alba*), prítomný bol aj javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), brest horský (*Ulmus glabra*), smrek obyčajný (*Picea abies*).

V krovinovej vrstve rástli napr. baza čierna (*Sambucus nigra*), baza červená (*Sambucus racemosa*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), ríbezľa egrešová (*Ribes uva-crispa*).

V bylinnej etáži mali hojné zastúpenie kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*), hluchavník žltý (*Galeobdolon luteum*), zubačka cibul'konosná (*Dentaria bulbifera*), bažanka trvácna (*Mercurialis perennis*), kozonoha hostcova (*Aegopodium podagraria*), starček vajcovitolistý (*Senecio ovatus*) a iné.

Obr. č.14 : ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15- potenciálna vegetácia (Michalko a kol., 1986)
(zdroj : Atlas krajiny SR)

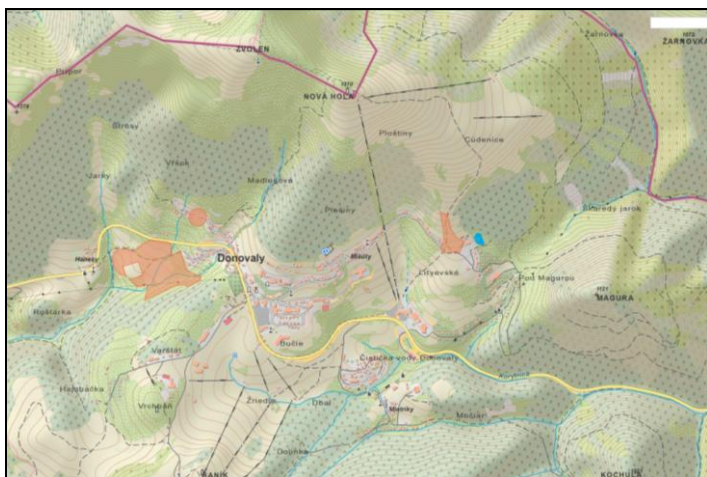
Súčasnú vegetáciu v oblasti Donovalov predstavuje mozaika lesných a nelesných rastlinných spoločenstiev. Lesy s pôvodnými drevinami pokrývajú najmä vyššie položené svahy Zvolena, Motyčskej hole, Novej hole, Magury a čiastočne aj Baranej hlavy. Lesy na ich úpätí sa vyznačujú veľkým percentuálnym zastúpením smreka obyčajného (*Picea abies*), ktorý bol v minulosti umelo vysádzaný.

Súvislejšie **lúčne priestory** sa zachovali najmä v priestore medzi osadami Donovaly - Mišúty – Mistríky - Bully. Intenzifikáciou nenarušené lúčne porasty patria do zväzu *Arrhenatherion* a v jarom období sú známe masovým výskytom šafranu spišského (*Crocus discolor*).

Ojedinele zastúpená je mokradňá vegetácia, petrofytná vegetácia skál a sutín a na pasienkoch krovité formácie s prevládajúcou borievkou obyčajnou (*Juniperus communis*).

V blízkosti budov a na opustených poličkach možno zaregistrovať tiež ruderalnú vegetáciu i expanzívne druhy (napr. prhl'ava dvojdomá, vratič obyčajný, palina obyčajná).

Obr. č. 15 : Trvalé monitorovacie lokality nelesných biotopov v oblasti Donovalov (zdroj: ŠOPSR/KIMS)

Stav lesných ekosystémov

Lesné pozemky v k.ú. Donovaly patria do LHC Staré Hory. V rámci LHC je 63% hospodárskych lesov, 31 % ochranných lesov (z nich 73% lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy) a 6 % lesov osobitného určenia.

Sledovanie poškodenia lesov v dotknutom území je zahrnuté do Národného programu monitoringu zdravotného stavu lesných ekosystémov.

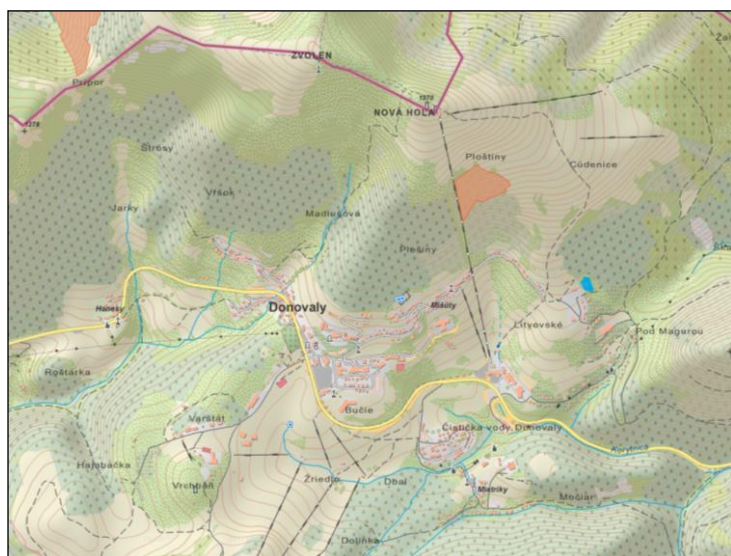
Najvýznamnejším poškodením je strata asimilačných orgánov posudzovaná podľa stupňa defoliácie. Ďalej je posudzovaný výskyt typov poškodenia a to poškodenie zverou, hmyzom, hubami, abiotickými činiteľmi (vetrom, mrazom, snehom), ťažbovou činnosťou človeka, ohňom a epifitmi.

Širšie územie je ovplyvňované hlavne poškodením asimilačných orgánov prenosom škodlivých látok zo vzdialenejších území a priemyselných emisií z Ružomberka.

V porovnaní s potenciálnou vegetáciou sa prejavuje ústup jedle a nižšia odolnosť porastov, ktorých druhové zloženie bolo umelo ovplyvnené výsadbou smrekových monokultúr.

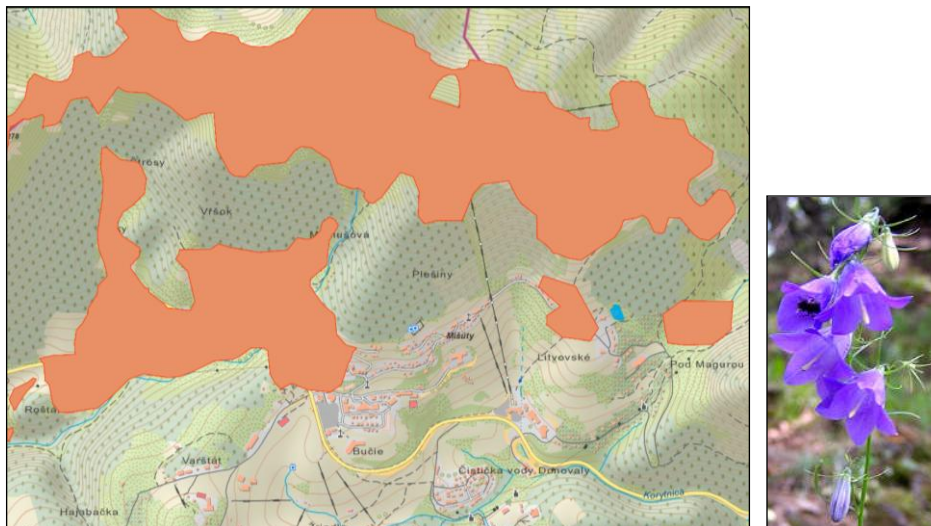
Lokality, riešené v ZaD 15 sú **všetky mimo lesných pozemkov**.

Obr. č. 16: Trvalé monitorovacie lokality lesných biotopov v oblasti Donovalov (zdroj: KIMS)

Z hľadiska výskytu **druhov rastlín chránených** v zmysle zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov ŠOP SR - Správa národného parku Nízke Tatry (ďalej len „SNAPANT“) v rámci k.ú. eviduje biotopy európsky významného druhu **zvonček hrubokoreňový** (*Campanula serrata*.)

Obr. č. 17 : Trvalé monitorovacie lokality zvončeka hrubokoreňového (*Campanula serrata*.) v oblasti Donovalov (zdroj:ŠOPSR/ KIMS)

6.2. Fauna

Zo **zoogeografického hľadiska** (terestrický biocyklus) (Jedlička, Kalivodová 2002) fauna dotknutého územia prináleží do :

oblasť : paleoarktická
 podoblasť : eurosibírska
 provincia : listnatých lesov
 podprovincia : karpatských pohorí
 úsek : západokarpatský

Živočíšne spoločenstvá majú charakter západokarpatskej horskej a podhorskej fauny. V širšom dotknutom území sa uplatňujú prevažne horské druhy.

Podľa členenia územia Slovenska na **živočíšne regióny** (Čepelák 1980) patrí dotknuté územie do:

provincia : Karpaty
 oblasť : Západné Karpaty
 obvod : vnútorný
 okrsk : centrálny
 podokrsk : nízkotatranský (južná časť k.ú.)
 : fatranský (sever. časť k.ú.)

Dominantnou zložkou fauny sú **druhy európskych listnatých lesov**. V urbanizovaných častiach je významným faktorom prítomnosť viac-menej kozmopolitných a synantropných druhov.

Vplyvom človeka vytvorená druhotná mozaikovitá štruktúra krajiny so striedajúcimi sa lesmi, pasienkami, poličkami a remízkami podmienila vznik charakteristických zoocenóz.

Z ekologického hľadiska v území prevládajú pôvodné druhy viazané na rôzne typy lesných spoločenstiev, ďalšiu rozsiahlu skupinu tvoria druhy viazané na lúčne a pasienkové biotopy, ktoré s typickým osadníckym osídlením majú osobitný charakter a v historickom vývoji značne ovplyvnili zloženie zoocenóz.

V širšom území Donovalov sa uplatňujú tieto základné **typy biotopov**:

Biotop lesov

Lesy patria k pôvodným a zároveň i najrozsiahlejším biotopom územia. Ekosystém lesa v riešenom území tvorí listnatý, zmiešaný a ihličnatý les. Medzi typických zástupcov tu patria montánne druhy. Stavovce sú zastúpené druhmi: z obojživelníkov - *Bombina variegata*, *Salamandra salamandra* a *Triturus alpestris*, z vtákov *Dendrocopos leucotos*, *Dryocopus martius*, *Tetrao urogallus*, *Bubo bubo*, *Scolopax rusticola*, z cicavcov *Sorex alpinus*, *Sciurus vulgaris*, *Cervus elaphus*. Z glaciálnych reliktov sa v širšom území vyskytujú *Picoides tridactylus*, *Glaucidium passerinum*, *Sicista betulina*. Významný je výskyt veľkých šeliem ako *Ursus arctos*, *Lynx lynx* a *Canis lupus*.

Biotopy polí, lúk a pasienkov

Typická horská krajina s väčšími i menšími lúčnymi biotopmi a menšími poličkami pri obydliach s rozptýlenou nelesnou drevinnou vegetáciou. Charakteristické druhy týchto biotopov sú zo stavovcov jašterica *Zootoca vivipara*, vtáci - zástupcovia spevavcov napr. *Lanius collurio*, *Sylvia aticapilla*.

Biotopy vôd

Územie patrí k pramennej oblasti, riečnu sieť tu prezentuje sústava pramenných území potôčikov a sieť potôčikov horského pramenného typu. Medzi charakteristické druhy týchto tokov patria horské druhy vodných kôrovcov (*Gammarus* sp.) a zástupcov vodného hmyzu (*Plecoptera*, *Ephemeroptera*, *Trichoptera*), zo stavovcov sú to najmä zástupcovia obojživelníkov *Bufo bufo*, *Rana temporaria* a *Salamandra salamandra*.

Biotopy ľudských sídiel

Pre celú oblasť je typické riedke osídlenie, územie má výrazný športovo-rekreačný ráz osídlenia. Na biotopy ľudských sídiel (Donovaly, chatové a rekreačné osady) sú viazané najmä typicky synantropné druhy a využívajú ich i typické druhy okolitých biotopov. Z vtákov sú najbežnejšie *Passer domesticus*, *Phoenicurus phoenicurus*, *Delichon urbica*, *Muscicapa striata*, *Apus apus*, *Strix aluco*, z cicavcov *Mustela erminea*, *Martes martes* a iné.

6. 3. Biotopy

7.3.1 Lesné biotopy

Lesné porasty v k.ú Donovaly sú charakterizované prevažne ako biotop:

- **Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130)** - biotop európskeho významu prevažuje v porastoch východnej a juhovýchodnej časti k.ú.
- **Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110)** - biotop európskeho významu prevažuje v južnej časti k.ú.
- **Ls8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy** - biotop národného významu v porastoch v severozápadnej časti k.ú. :

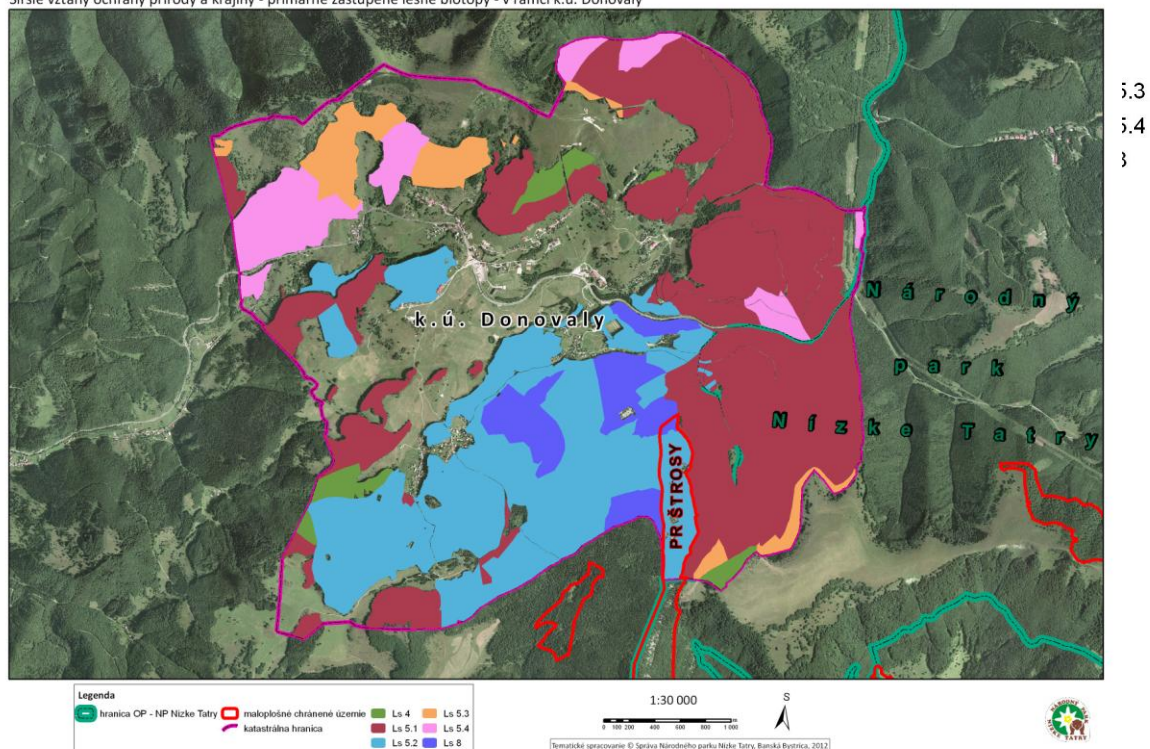
- **Ls5.4. Vápnomilné bukové lesy (9150)** - biotop európskeho významu
- **Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140)** - biotop európskeho významu

ostrovčekovite v rámci porastov v celom k.ú.

- **Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy(9180)** - biotop európskeho významu

Obr. č. 18: Prevládajúce lesné biotopy v oblasti Donovalov (zdroj ŠOP SR, 2019)

Širšie vzťahy ochrany prírody a krajiny - primárne zastúpené lesné biotopy - v rámci k.ú. Donovaly

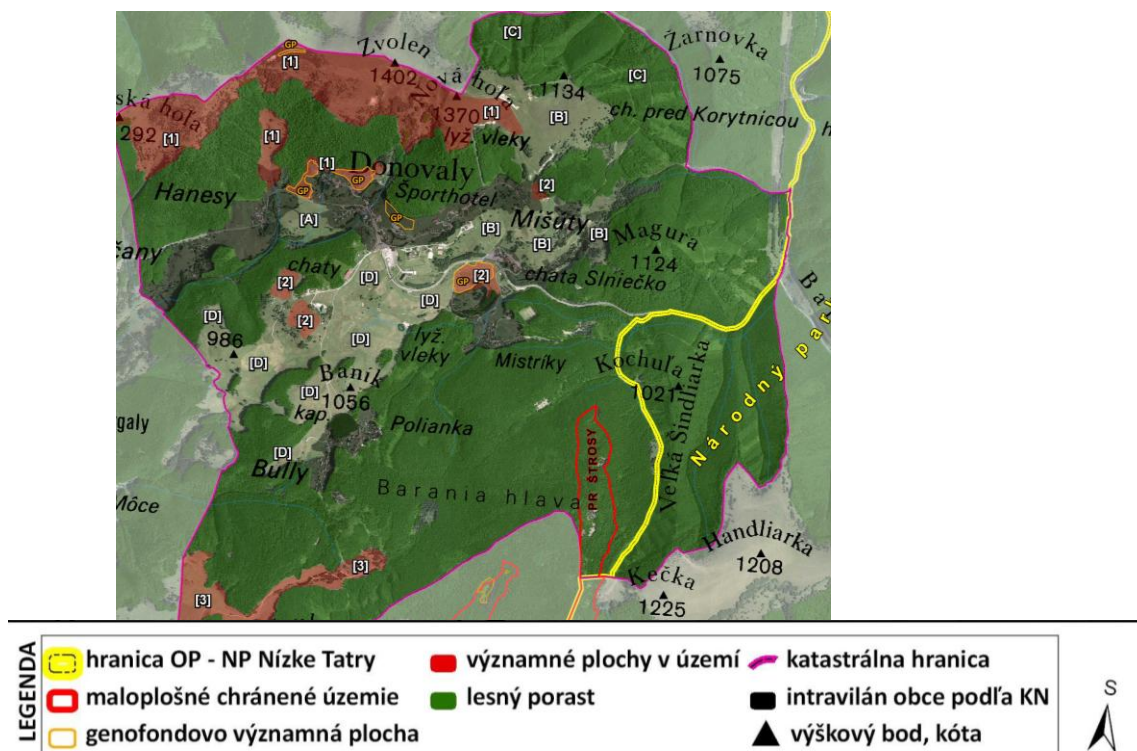
7.3.2. Nelesné biotopy

V k.ú. S NAPANT (2019) eviduje niekoľko plôch, ktoré predstavujú ekologicky zachovalé a len málo pozmenené prvky v krajine, významné aj z pohľadu biodiverzity územia.

- travinné porasty vo vrcholových polohách koridoru Motyčská hoľa - Zvolen - Nová hoľa. Uvedený koridor je tvorený prevažne travinnými spoločenstvami horských lúk, ktoré zastupuje biotop národného významu AIS - Horské vysokosteblové spoločenstvá na suchších a teplejších svahoch, biotop európskeho významu Lk2 — Horské kosné lúky (6520) a prioritný biotop európskeho významu Tr8 - Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (*6230). V popísanom priestore sa nachádza aj genofondová plocha „Donovaly — Zvolen“.
- na južných svahoch masívu Zvolena severne od osady Hanesy je v strmom svahu lokalizovaná horská lúka, ktorá predstavuje biotop európskeho významu Tr1 - Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (6210) a biotop národného významu Lk3 — Mezofilné pasienky a spásané lúky.
- travinné porasty v lokalite **Pavlová (2)** čiastočne zastupuje prioritný biotop európskeho významu Tr8 – Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (*6230) a biotop národného významu Lk3 – Mezofilné pasienky a spásané lúky,
- genofondová plocha „**Donovaly pod štátnou cestou**“ (2 GP), ktorá predstavuje travinný porast s výskytom viacerých chránených druhov rastlín,
- malá travinná plocha v lokalite **Mišúty** s formovaným biotopom európskeho významu Lk2 – Horské kosné lúky (6520), na ktorej sa zároveň nachádza monitorovacia plocha systému ČMS Biota pre druh európskeho významu *Campanula serrata* (zvonček hrubokoreňový),
- samostatne významný krajínotvorný priestor z pohľadu ochrany a zachovania sekundárnych spoločenstiev predstavujú lúky v lokalite **Hrubý vrch (3)**. Sú taktiež

zastúpené prítomnosťou prioritného biotopu európskeho významu Tr8 – Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (*6230).

Obr. č. 19: Travinné spoločenstvá a genofondové plochy evidované S NAPANT v k.ú. Donovaly (zdroj ŠOP SR, 2019)

7. Krajina

7.1. Krajinová štruktúra

Prvotnú krajinovú štruktúru predstavovali súvislé lesné komplexy tvorené prevažne bukovými, jedľovo-bukovými a smrekovo-jedľovo-bukovými porastmi.

V 17. až 19. storočí vznikli v dotknutom území jednotlivé osady obce Donovaly dodávajúce najmä drevo a drevené uhlie baniam a hutám v oblasti Banskej Bystrice, Španej Doliny a Starých Hôr, časť porastov bola vyťažená.

Časť vyrúbaných plôch bola opätovne zalesnená, avšak vďaka požiadavke banskej a hutníckej výroby požadujúcej smrekové drevo boli vytvorené smrekové kultúry odlišné od pôvodných prevažne bukových lesov.

Časť pôvodne lesných pozemkov ostala nezalesnená a využívaná na kosenie a pasenie hospodárskych zvierat. V polovici 20. storočia sa stala oblasť Donovalov vyhľadávanou rekreačnou oblasťou, predovšetkým zimných športov. To prinieslo novú urbanizáciu rekreačnými objektmi (chaty Zornička, Slniečko, hotel Šport ...), prevažne viazaného podnikového a individuálneho cestovného ruchu. Časť pôvodne poľnohospodárskych plôch bola transformovaná na športové využitie (trasy vlekov, zjazdovky, bežecké trate).

Takto vznikla **mozaikovitá štruktúra krajiny** so striedajúcimi sa lesmi, pasienkami, poličkami, sídelnými útvarmi (osady), športovými areálmi s OHDZ , rekreačnými objektmi a remízkami.

Krajinné prvky, ktoré majú ekostabilizujúci účinok:

- plochy ekologicky najstabilnejšie (lesné porasty)
- plochy ekologicky veľmi stabilné (nelesná drevinná vegetácia)
- plochy ekologicky stredne stabilné (trvalé trávne porasty)

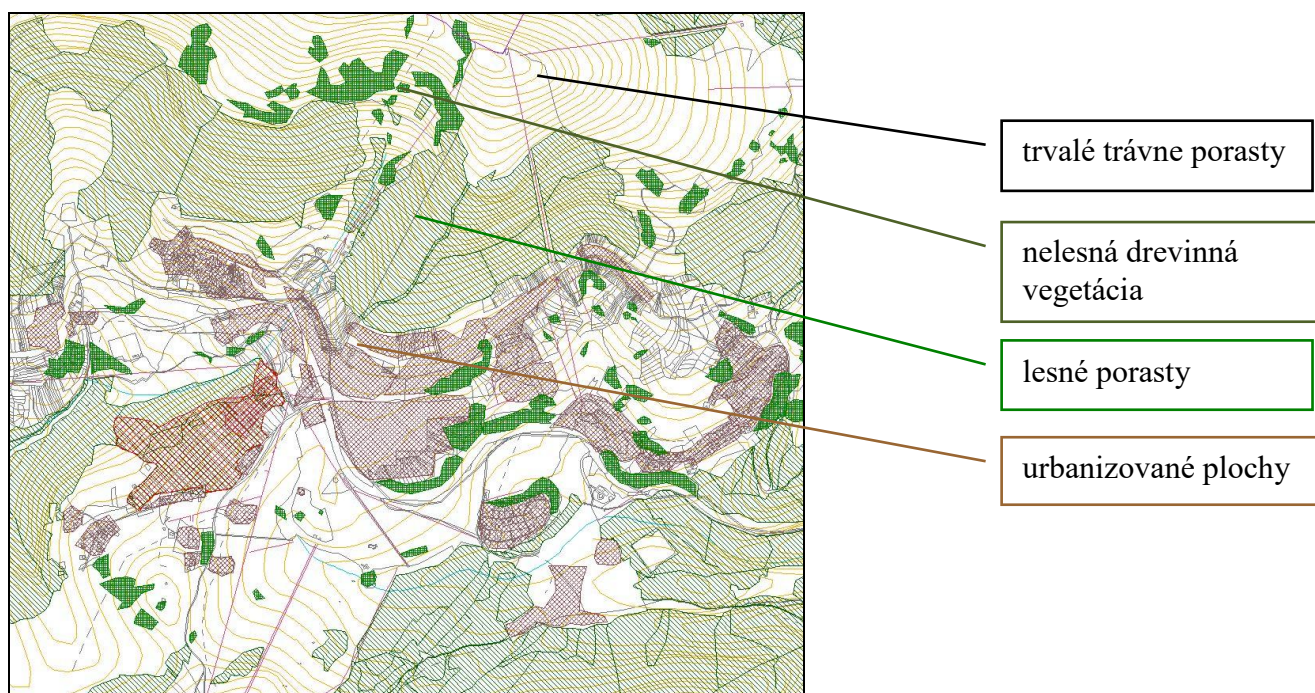
Negatívne (stresujúce) javy - jedná sa hlavne o antropogénne prvky v krajine, sú v území zastúpené:

- plochy postihnuté eróziou
- zosuvné územia
- sídelné štruktúry a urbanizáciou pozmenené plochy

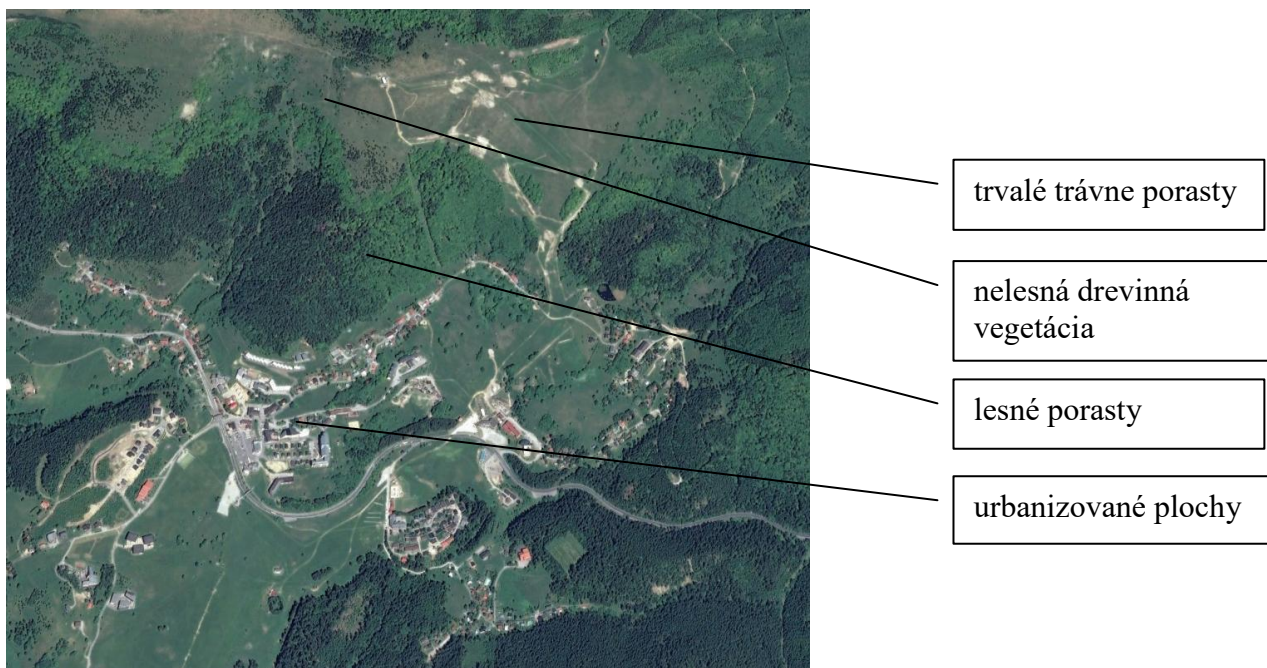
Súčasná (druhotná) štruktúra krajiny záujmovej oblasti predstavuje mozaiku :

- lesné porasty – predstavujú dominantný prvok určujúci vzhľad krajiny
- poloprírodné lúky a pasienky – nad hranicou lesa tvoria súčasť tzv. veľkofatranských holí
- nelesná krovitá a drevinná vegetácia
- lúky a pasienky s mozaikou krovitej a drevinovej vegetácie
- sídelné plochy

Obr. č.20 : Donovaly - štruktúra krajiny v záujmovej oblasti
(zdroj Natura s.r.o., 2019)

Obr. č. 21 : . Donovaly - súčasná štruktúra krajiny na satelitnej snímke (podklad Google Earth,2019)

7.2. Krajinný obraz

Krajinný obraz horskej oblasti Donovalov je určený predovšetkým geomorfológiou a disekciou reliéfu - ide o horské sedlo v nadmorskej výške 850 m na hranici pohorí Nízke Tatry a Veľká Fatra.

Jedná sa o horskú krajinu, ktorej určujúcimi krajinnými prvkami sú lesné porasty, ktoré sa striedajú s lúkami a pasienkami sčasti porastenými drevinami a urbanizovanými plochami.

Lesné porasty v spodnej časti svahov boli človekom značne pozmenené a to výsadbou smrekových monokultúr.

V zastavaných častiach územia sa v minulosti vytvorilo typické rozvoľnené osídlenie formou osád (Mistříky, Buly, Hanesy...) s charakteristickou architektúrou donovalskeho typu - zrubové domy s presklenými verandami.

Obr. č. 22: Architektúra donovalskeho typu (foto: Natura s.r.o., 2015)

Od 60. rokov 20. storočia a hlavne v posledných dvadsiatych rokoch bolo celé územie zastavané rekreačnými objektmi – chaty a apartmánové domy viazaného cestovného ruchu, ktoré

vytvárajú nový obraz Donovalov ako centra strediska predovšetkým zimnej rekreácie nadregionálneho významu.

Krajinný obraz v celej údolnej časti katastra Donovalov, pôvodne tvorený mozaikou lúk, remízok a lesných porastov bolo podstatne zmenené výstavbou rekreačných objektov, horských dopravných zariadení a príslušnou infraštruktúrou.

Obr. č. 23 : Krajinný obraz centrálnej časti Donovalov (foto: Natura s.r.o., 2019)

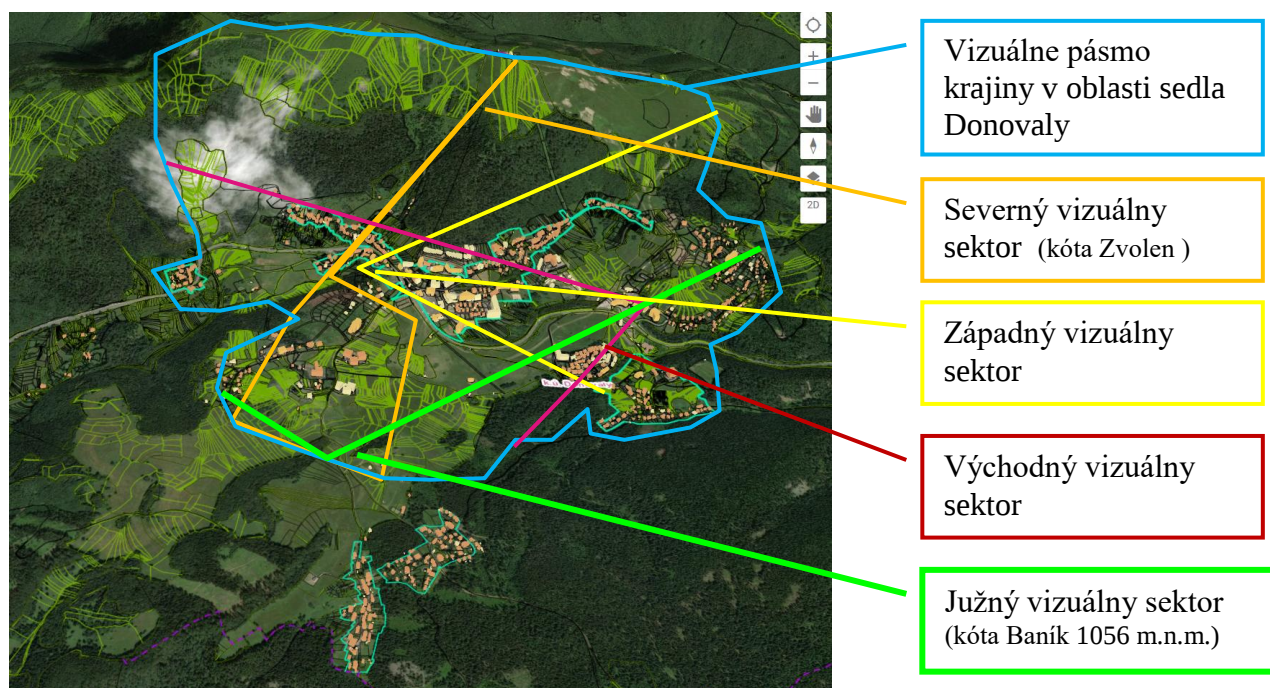

Vymedzenie vizuálnych pásiem krajiny v oblasti Donovaly

Pri pohľade zo spodnej časti (konkávna časť) sedla Donovaly je vplyvom disekcie reliéfu a rozmiestnením lesných porastov vnímaná len ako výsek katastrálneho územia, ohraničený na severe lesnou časťou masívu Zvolena a na juhu predhorím Starohorských vrchov.

Z tohto dôvodu miestne časti Polianka, Buly a Mistríky nie sú z údolnej polohy viditeľné, Sliachany a Hanesy sú viditeľné len s časti katastra, severne od cesty E 57, ktorá kopíruje najnižšie časti sedla.

Obr. č. 24 : Vizuálne pásmo krajiny sedla Donovaly a vizuálne sektory scenérie krajiny

Vzhľadom na orientáciu sedla Donovaly v smere západ – východ , disekciu terénu a relatívne malú rozľahlosť krajiny na Donovalov môžeme vyčleniť 2 základné typy scenérie (krajinného priestoru)

1/ **Krajina s prevahou lúčnych plôch** južne od štátnej cesty E 57 – charakterizovaná rozsiahlejšími lúčnymi priestormi, postupne stúpajúca k horizontu a lemovaná lesnými porastmi. Plochy využívané v minulosti ako lúky s následným prepasením, v súčasnosti hlavné plochy zjazdového lyžovania s viacerými lyžiarskymi vlekmí. V lete pretrvávajú kosenie a pasenie. Rekreačná výstavba bola do 80 rokov minulého storočia smerovaná na okraj tohto krajinného priestoru za miestnu komunikáciu do osád Buly a Polianka.

Dnes do tohto, pôvodne neurbanizovaného krajinného priestoru, na juhozápadne zasiahla výstavba apartmánových domov (Poniklec, Tiangel).

2/ **Krajina masívu Zvolena a Novej hole** s vysokým podielom lesných porastov a prudkým stúpaním k hrebeňu. Otvorené lúčne spoločenstvá lokalizované vo východnej časti priestoru (Ploštiny, Cúdenice) , v ostatných častiach pôvodne lúčne priestory zarastené náletom drevín (Madlušová) resp. hrebeňová časť s umele zníženou hranicou lesa. Pôvodná urbanizácia v spodnej časti svahu paralelne s lesným okrajom (Mišúty), dnes s prevahou rekreačných objektov a apartmánových domov priestorovo a dopravne naviadaná na centrum obce. V západnej časti rekreačné centrum so sedačkovou lanovkou a ďalšou infraštruktúrou.

Obr. č. 25: Panoramatická snímka krajiny v údolnej časti k.ú. Donovaly (NATURA s.r.o. 2019)

Obr. č. 26: Panoramatická snímka krajiny údolnej časti k.ú. Donovaly z Novej hole. (NATURA s.r.o. 2019)

8. Chránené územia

8.1. Chránené územia národnej sústavy chránených území

Zaujímavé územie sa nachádza v ochrannom pásme národného parku Nízke Tatry (ďalej len „NAPANT“).

NAPANT bol vyhlásený nariadením vlády SSR č. 119/1978 Zb. zo dňa 14. júna 1978, nariadením vlády SR č. 182/1997 Z.z. zo 17. júna 1997 boli upravené hranice národného parku a jeho ochranného pásma.

V súlade s § 17 ods.4 zákona o ochrane prírody a krajiny platí na území ochranného pásma NAPANT **2. stupeň ochrany** .

Do k.ú. Donovaly zasahuje **Prírodná rezervácia (PR) Štrošy**. PR bola vyhlásená Krajským úradom v B.Bystrici (1999) na ochranu ostrovčekovitého výskytu kamenitých sutí ako významného ekosystému so špecifickými rastlinnými a živočíšnymi spoločenstvami. Z celkovej výmery 94,79 ha do k.ú. Donovaly zasahuje výmerou 30,39 ha.

Obr. č. 27 : K.ú. Donovaly a maloplošné chránené územia národného významu

(Zdroj : ŠOP SR/ KIMS, 2019)

PR Štrosy
(v rámci k.ú.
Donovaly)

V záujmovom území sa **nenachádzajú** žiadne vyhlásené chránené územia kategóriách

- chránená krajinná oblasť (§ 18),
- chránený areál (§ 21),
- prírodná pamiatka (§ 23),
- chránený krajinný prvok (§ 25)
- obecné chránené územie (§ 25a)

8.2 Súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000)

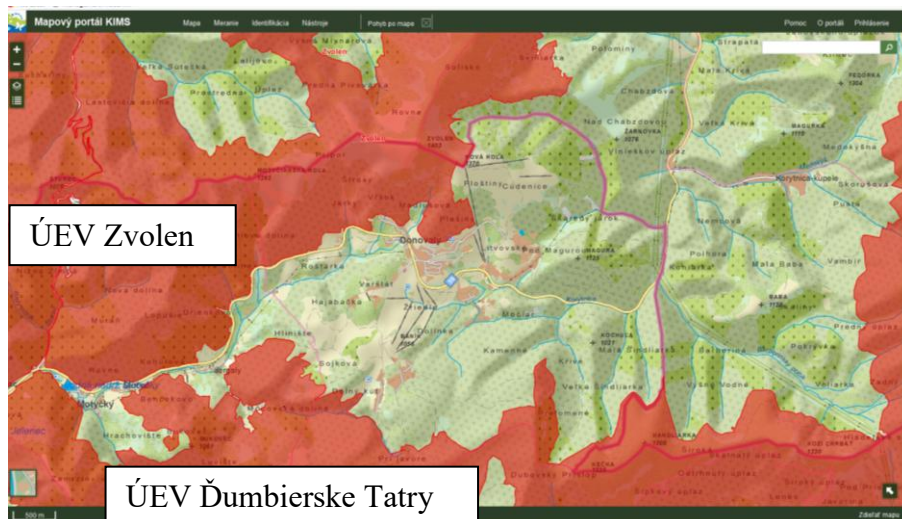
Súvislú európsku sústavu chránených území (Natura 2000) na Slovensku tvoria dva typy chránených území

- územia európskeho významu (ÚEV)
- chránené vtáčie územia (CHVÚ)

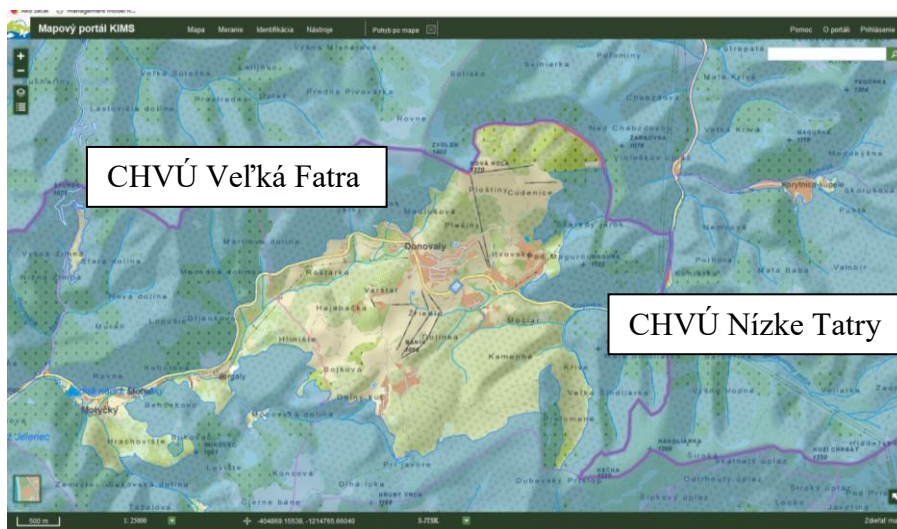
Do k.ú. Donovaly zasahujú:

1. ÚEV Ďumbierske Tatry (SKUEV 0302)
2. ÚEV Zvolen (SKUEV 198)
3. CHVÚ Veľká Fatra (SKCHVU 033)
4. CHVÚ Nízke Tatry (SKCHVU 018)

Obr. č. 28 : Donovaly - Chránené územia európskeho významu (Zdroj : ŠOP SR/ KIMS, 2019)

Obr. č. 29 : Donovaly - Chránené vtáčie územia (Zdroj : ŠOP SR- KIMS, 2019)

8.3 Navrhované chránené územia národnej siete chránených území

V záujmovej oblasti sa nenachádzajú žiadne navrhované chránené územia národného významu.

8.4. Chránené stromy

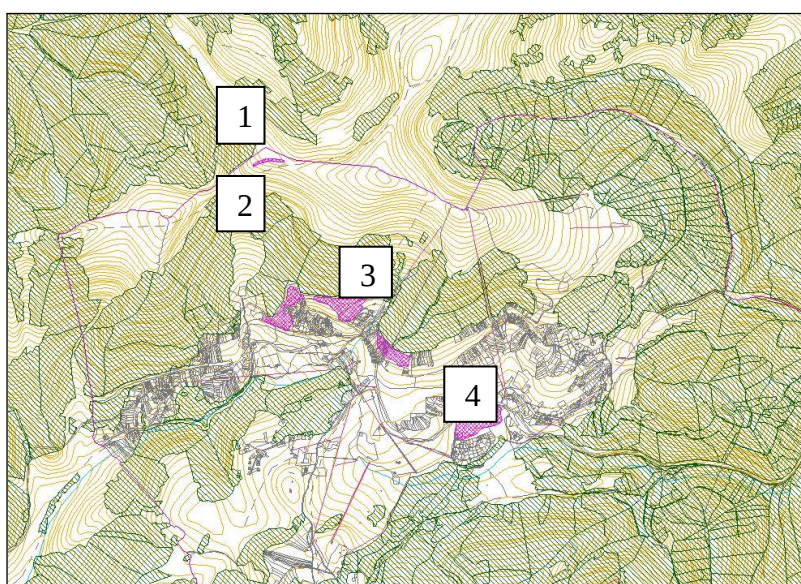
V záujmovej oblasti sa nenachádzajú chránené stromy.

8.5. Genofondové plochy

V k.ú. sú S NAPANT sú evidované genofondové plochy:

1. genofondová plocha **Donovaly – Zvolen**
2. genofondová plocha **Donovaly - borievky** evidovaná a manažovaná S NAPANT ako miesto výskytu **xerothermných spoločenstiev s výskytom borievky obyčajnej**
3. genofondová plocha **Donovaly nad Športhotelom**
4. genofondová plocha **Donovaly pod štátnou cestou**

Obr. č. 30 : Donovaly – genofondové plochy (zdroj : S NAPANT, 2019)

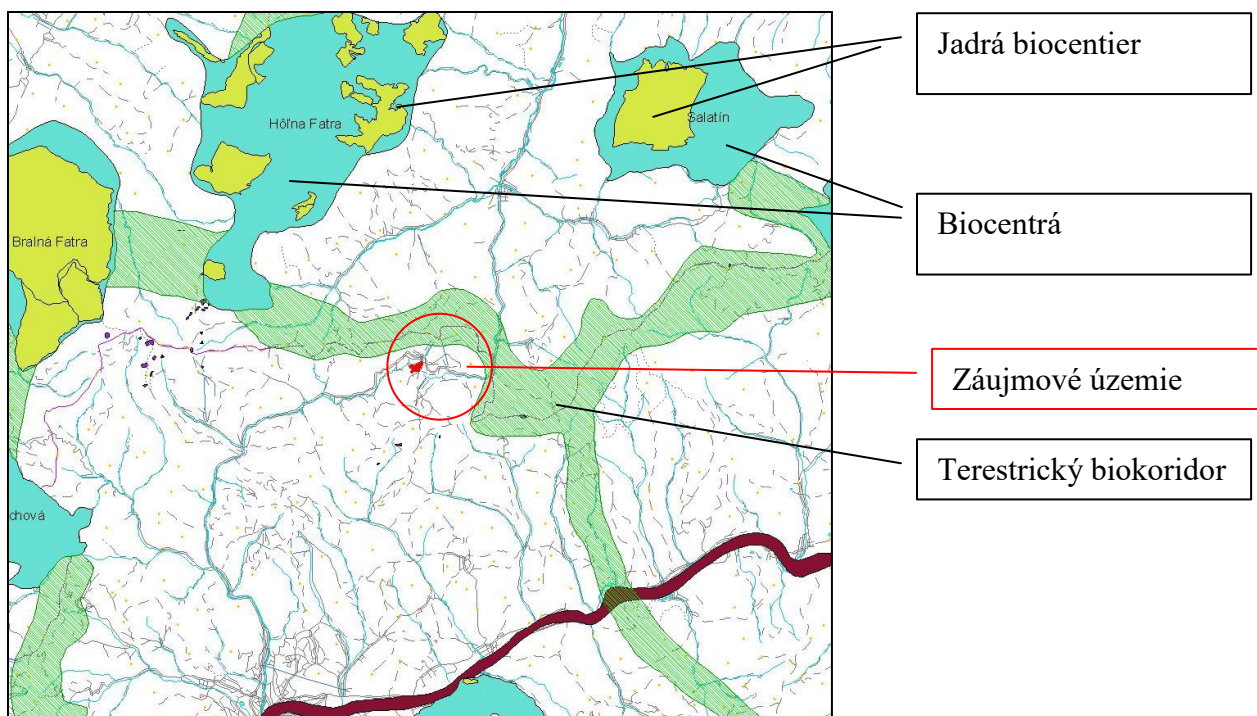
8.6. Územný systém ekologickej stability krajiny.

Ekologická stabilita je komplexná vlastnosť ekosystémov charakterizovaná schopnosťou trvalo udržiavať a obnovovať podmienky svojej existencie autoregulačnými mechanizmami. Územný systém ekologickej stability krajiny je tvorený biocentrami, biokoridormi a interakčnými prvkami na úrovni nadregionálnej, regionálnej a miestnej.

Z hľadiska **nadregionálneho systému ekologickej stability** (schválený uznesením vlády SR č.319/1992) severným a východným okrajom k.ú. prechádza terestrický biokoridor do záujmového územia nezasahujú žiadne prvky nadregionálneho systému ekologickej stability.

Obr. č. 31 : Donovaly- prvky nadregionálneho územného systému ekologickej stability

(zdroj NATURA s.r.o. 2015)

Z hľadiska **regionálneho systému ekologickej stability okresu (R ÚSES) Banská Bystrica** :

- **hydrický biokoridor** Starohorský potok a **terestrický biokoridor** Ďumbierske Nízke Tatry - Zvolen
- **terestrický biokoridor** (ÚP VÚC okresu Banská Bystrica) regionálneho významu Hrebeň Šturec - Zvolen- Magurka .

Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES) z roku 1977, vypracovaný pre obec vyčlenil priestorový prvok L 7- lokálne biocentrum (LB), ktoré predstavuje rastlinné spoločenstvá slatinných pramenísk v lokalite Protivie. Je zaradená medzi pôvodné biotopy, ktoré nie sú vzácné z hľadiska výskytu v rámci Slovenska, ale majú význam v rámci regiónu.

Z hľadiska **ochrany prvkov územného systému ekologickej stability** celá záujmová oblasť sa nachádza v **2. stupni ochrany prírody**.

9. Obyvateľstvo

9.1. Demografické údaje

V súvislosti s rozvojom baníctva v oblasti Banskej Bystrice, Španej Doliny a Starých Hôr vznikla požiadavka na zvýšený prísun dreva a produktov z neho do spomenutých oblastí. Po vyčerpaní zásob v bezprostrednom okolí sa ťažba dreva rozšírila aj na územie dnešných Donovalov. V 17. až 19. storočí vznikli jednotlivé osady obce Donovaly dodávajúce najmä drevo a drevené uhlie baniam a hutám. Úlohou niektorej z nich mohla byť aj údržba vodovodu vedúceho spod Prašivej až do Španej Doliny. Zabezpečenie týchto činností predpokladalo intenzívnu ťažbu dreva v širšom priestore Donovalov. Časť vyrúbaných lesov bola opätovne zalesnená, avšak vďaka požiadavke banskej a hutníckej výroby požadujúcej smrekové drevo boli vytvorené smrekové kultúry odlišné od pôvodných lesov. Časť ostala nezalesnená a po obsadení bylinnou vegetáciou bola využívaná na kosenie a pasenie hospodárskych zvierat.

Po úpadku baníctva v oblasti Banská Bystrica - Staré Hory dochádzalo v priestore Donovalov k ďalšiemu odlesňovaniu územia z dôvodu získania lúčnych porastov ako základne pre chov hospodárskych zvierat.

Vzhľadom na dostupné pracovné príležitosti v obci a úpadok súkromného hospodárenia, chovu oviec a dobytku a dochádza od druhej polovice dvadsiateho storočia ku vysídľovaniu obce Donovaly a zmeny vo využití obytných a hospodárskych budov na rekreačné účely formou chalupárenia a chatárenia.

rok	1869	1890	1910	1930	1948	1970	1991	1996
počet obyvateľov	838	987	996	603	511	295	132	150

rok	2001	2003	2004	2005	2006	2007	2011	2016
počet obyvateľov	162	150	153	114	190	153	195	195

V súčasnosti (k 31.6.2018) má obec 233 stálych obyvateľov, z toho 102 žien a 131 mužov. Sezónne sa počet obyvateľov zvyšuje o možných 4 500 ubytovaných návštevníkov v existujúcich ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu.

Časť obyvateľov v produktívnom veku je zamestnaná v službách v rekreačných zariadeniach v rámci strediska cestovného ruchu. Zamestnanci a prevádzkovatelia rekreačných zariadení prevažne nemajú v obci trvalý pobyt, sú ubytovaní priamo v rekreačných zariadeniach poprípade dochádzajú z Banskej Bystrice alebo Ružomberka.

9.2. Aktivity a infraštruktúra

Obec je dôležitým cestným horským prechodom osobnej ale aj nákladnej **automobilovej dopravy** po štátnej ceste 1/59, čo však prináša so sebou celú rad nepriaznivých dôsledkov na životné prostredie i bezpečnosť rekreatantov.

Obec s výnimkou ubytovania a stravovania poskytuje návštevníkom **základné obchodné služby**.

Nie sú tu **žiadne priemyselné, lesné, ani poľnohospodárske podniky**. Služby sú orientované predovšetkým na účastníkov zimnej, a čoraz viac i letnej rekreácie.

Projekt urbanistického a vidieckeho rozvoja Donoval a nadväzne spracovávaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vytyčuje strategický cieľ „Dobudovať Donovaly na prosperujúcu obec s počtom okolo 600 obyvateľov a na komplexné stredisko horského turizmu s celoročným využitím a s medzinárodným štandardom vybavenosti“

Občianska vybavenosť

V obci sa nenachádza materská škola ani základná škola. Tieto funkcie vykrývajú Staré Hory resp. Banská Bystrica. Z ďalších zariadení je tu rímsko-katolícky kostol, cintorín, dom smútku,

požiarna zbrojnica, lyžiarske vleky a dve autobusové zastávky. V priestoroch obecného úradu je zriadená výdajňa pošty. V objekte DONLY sú potraviny.

Zdravotníctvo

V obci Donovaly sa nenachádza Zdravotné stredisko. V obci neexistuje služba na zabezpečenie predpisovania liekov.

Obvodného lekára a stomatológa si zabezpečujú občania v susedných sídlach, obdobne zabezpečuje ordinačné hodiny pediater. Lekáreň a pohotovostná služba sú zabezpečené v obci Staré hory prípadne v B. Bystrici, kde sa nachádza tiež najbližšia nemocnica.

9.3. Odpady a nakladanie s odpadmi

Obec Donovaly má vypracovaný Program odpadového hospodárstva obce. **Zber a odvoz odpadov zabezpečuje obec.**

Od r. 2008 je obec zapojená do separovaného zberu s tým, že separuje základné zložky - papier, sklo a plasty. Separované odpady sa pri rodinných domoch zbierajú do farebných vriec, pri ubytovacích a reštauračných zariadeniach do 1100 l kontajnerov.

Ročný objem komunálnych odpadov predstavuje cca 400 ton, z nich sa vyseparuje okolo 5 %. Ostatný komunálny odpad sa zneškodňuje skládkovaním.

Zber nebezpečných odpadov, ktorý ročne predstavuje cca 1,5 t, organizuje obec periodicky (od r. 2010) 2 x ročne.

Biologicky rozložiteľný odpad je zneškodňovaný pri rodinných domoch kompostovaním.

Obr. č. 32: Kontajnery separovaného zberu odpadov prevádzkovaných obcou Donovaly

(foto: NATURA s.r.o., 2017)

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Už v 17. storočí vznikali v tejto oblasti uhliarske osady a na začiatku 18. storočia na území patriacom banskobystrickému banskému eráru bola založená obec Donovaly. Stala sa administratívnym centrom uhliarskych osád (prvá písomná zmienka o obci z roku 1710) a jej obyvatelia sa zaoberali prácou v lesoch a horehronských železiarňach.

Počas 2. svetovej vojny a predovšetkým v období r.1944-1945 tu bolo centrum odboja partizánov proti fašistom.

Z kultúrno - historických hodnôt sa tu nachádza klasicistický kostol sv. Antona Paduánskeho z roku 1825 s pôvodným vnútorným zariadením a 3 kaplnky, v troch osadách: Bully, Mistríky a Polianka. Najstaršia je kaplnka Svätej Anny na Bulloch, z roku 1886. Kaplnka Svätého Jozefa v Mistríkoch bola postavená v roku 1893, no a kaplnka Narodenia Panny Márie v Polianke bola postavená v roku 1894.

Pre pôvodné osady boli charakteristické zrubové domy so zasklenými verandami, ktoré pivnicami vyrovnávali terén.

V k.ú. Donovaly sa **nenachádzajú archeologické náleziská**.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V k.ú. Donovaly sa **nenachádzajú paleontologické náleziská ani významné geologické lokality**.

Z prírodných pozoruhodností sa v údolí Starohorského potoka v oblasti medzi Jergalmi a Starými Horami nachádza **najrozsiahlejšia sústava údolných penovcových kaskád na Slovensku**. Jedná sa o mohutnú sústavu 13 údolných penovcových kaskád, dlhú 6,5 km, začínajúcu na západnom okraji obce Jergaly, cez Motyčky, Horný a Dolný Jelenec a končiacu 500 m severne od Starých Hôr. Mocnosť penovca sa pohybuje od 5 po 15 metrov. Patrí k najstarším známym územiám tohto typu na Slovensku.

12. Iné zdroje znečistenia

Charakter a intenzita znečistenia životného prostredia v obci Donovaly a jej okolí závisí prevládajúceho spôsobu využitia územia a socio – ekonomických aktivít.

V obci ani v okolí sa **nenachádzajú žiadne priemyselné prevádzky**, ktoré by negatívne ovplyvňovali kvalitu zložiek životného prostredia.

Extenzívne poľnohospodárstvo ani lesné hospodárstvo nie sú zdrojom ohrozujúcim životné prostredie. Spôsoby obhospodarovania pozemkov v PHO vodných zdrojov Starohorskej doliny pre lesnú i poľnohospodársku činnosť sú osobitne upravené.

Donovaly patria k významným turistickým strediskám, a predstavujú dôležitý cestný horský prechod spájajúci Banskú Bystricu s Ružomberkom (súčasť medzinárodnej trasy E 59). Tento fakt spolu s rozvojom turizmu má za následok rýchly rast **cestnej dopravy**, najmä nákladnej kamiónovej dopravy a individuálnej automobilovej dopravy.

Doprava pôsobí negatívne na všetky zložky životného prostredia (ovzdušie, voda, pôda, fauna a flóra). Najviac postihované je však ovzdušie a to vplyvom emisií zo spaľovania uhl'ovodíkových palív v spaľovacích motoroch. V spaľovacom procese dochádza k tvorbe toxických látok (VOC, CO, NO_x, SO₂, TZL, ťažké kovy). Množstvo znečisťujúcich látok emitovaných do prostredia je závislé od intenzity dopravy.

Z hľadiska vplyvu na kvalitu ovzdušia sa na území obce Donovaly nachádzajú **malé a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia**. Jedná sa o lokálne vykurovanie domov a rekreačných objektov a kotolne situované v jednotlivých rekreačných zariadeniach.

Komunálne **odpadové vody** sú odvádzané do ČOV. Zdrojom znečisťovania povrchových a podzemných vôd je zimná údržba cesty I. triedy Banská Bystrica - Ružomberok.

Stálym potenciálnym zdrojom ohrozenia kvality povrchových i podzemných vôd sú **nehody vozidiel nákladnej dopravy**, pri ktorých dochádza k úniku ropných produktov a rôznych chemických látok, ktoré prepravujú.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

Základným problémom ohrozujúcim životné prostredie je intenzívna **automobilová doprava** cez **horské sedlo, ktorá je zdrojom hluku, emisií a faktorom ohrozujúcim kvalitu povrchových a podzemných vôd.**

Prakticky všetky osady tvoriace Donovaly zaznamenávajú **intenzívnu výstavbu** predovšetkým rekreačných objektov viazaného cestovného ruchu (apartmánové domy), čím vzrastá požiadavka na zdroje energie, pitnej vody, odvádzania a likvidácie odpadových vôd a nakladanie s komunálnymi odpadmi.

S narastajúcou výstavbou a tým i nárastom kapacity rekreačných ubytovacích zariadení a sa obec dostáva do problémov s kapacitou súčasných **obslužných komunikácií a parkovacích plôch**. Problém parkovacích plôch je osobitne Nová výstavba rekreačných a ubytovacích objektov zmenila pôvodný charakter **urbanizácie územia**, pôvodne sústredeného do 8 priestorovo oddelených osád (častí) obce. Problém parkovania je osobitne vypuklý v blízkosti nástupných plôch na HDZ na Záhradišti a lanovky na Novú hoľu, nakoľko sa sem motorovými vozidlami presúvajú aj návštevníci, ubytovaní v rámci Donovalov.

Vysoká návštevnosť ubytovaných hostí ale aj pasantov počas **zimnej lyžiarskej sezóny**, ale v súčasnosti čoraz viac aj počas letnej sezóny, vytvára tlak na rozširovanie parkovacích a rekreačných plôch, predovšetkým zjazdoviek pre zjazdové lyžovanie, ich technické vybavenie výkonnejšími OHDZ a umelé zasnežovanie.

Narastá tlak na **rozširovanie disponibilných rekreačných plôch a športovísk** ako aj ich vybavenosť pre aktívny odpočinok v extraviláne obce, čo naráža na **záujmy ochrany prírody** kodifikované vo forme ochranného pásma NAPANT, území NATURA 2000 zasahujúcimi do k.ú., ako aj ochranou chránených druhov rastlín, živočíchov a ich biotopov ako aj lesných a nelesných biotopov európskeho a národného významu.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

Hlavným cieľom riešenia ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 je návrh funkčných plôch rekreačného územia, vyššej občianskej a športovej vybavenosti a plôch verejného dopravného vybavenia.

ZaD č. 15 vymedzujú plochy pre výstavbu rekreačných domov, pre autokemping (karavany), pre sezónne parkovanie a plochy pre lanovú gravitačnú dráhu (zipline).

1. Vplyvy na obyvateľstvo

ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 vymedzujú plochy pre výstavbu rekreačných domov, pre autokemping (karavany), pre sezónne parkovanie a plochy pre lanovú gravitačnú dráhu (zipline) spolu na 7 lokalitách.

Lokalita D15/1, D15/2 a D15/3 s navrhovanou výstavbou rekreačných domov sú situované v miestnej časti Mistríky, v zastavanom území obce a sú prístupné po existujúcich miestnych komunikáciách.

Lokalita D15/4, D15/5, D15/6 a D15/7 sú situované v extraviláne, mimo zastavaného územia obce.

Lokalita D15/4 je vymedzená v lokalite Chopček, mimo zastavaného územia obce, určená je pre umiestnenie autokempingu s navrhovanou kapacitou 13 karavanov a prístupná z existujúcej miestnej komunikácie do časti Mistríky.

Lokalita D15/5 v lokalite Široká určená na sezónne zimné parkovanie osobných áut, rieši akútny nedostatok parkovacích miest počas zimnej lyžiarskej sezóny. Je prístupná z jestvujúcej komunikácie do časti Mistríky.

Vzhľadom na rozsah a charakter zámerov, ktorý rieši dokumentácia ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 **nie je predpoklad významnejšieho ovplyvnenia obyvateľstva a návštevníkov Donovalov.**

Z hľadiska **ovplyvnenia zdravia obyvateľstva** nepredstavuje navrhované využitie plôch zdravotné riziko.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Návrh ZaD č.15 nepredpokladá **žiadne podstatné zásahy do terénu**, ktoré by mali za následok zmenu reliéfu.

Terénne úpravy v rámci zakladania rekreačných domov na lokalitách D15/1, D15/2 a D 15/3 a zásahy konfigurácie terénu budú riešené v realizačnej projektovej dokumentácii jednotlivých objektov.

Dočasné **zásahy do pôdneho profilu a premiestňovanie zeminy**, spojené s realizáciou rozvodov vody, kanalizácie a pokládkou rozvodov elektriny, ako aj s terénnymi úpravami staveniska a plôch poškodených výstavbou bude predmetom realizačnej projektovej dokumentácie.

Z hľadiska **potenciálnej kontaminácie pôdy** nepredstavujú zábery v ZaD č.15 väčšie riziko. Bežná prevádzka motorových vozidiel návštevníkov (lokalita D15/4) neohrozuje pôdu nebezpečnými látkami, pokiaľ nedôjde k havarijnej situácii.

Zosuvné územia ani **geodynamické javy** neboli v rámci navrhovaných lokalít identifikované.

V záujmovom území ani v jeho okolí **nie sú evidované ložiská nerastných surovín.**

3. Vplyvy na klimatické pomery.

Rozsah a charakter navrhovaného funkčného využitia územia **neovplyvňuje klimatické pomery.**

Využitie lokality D 15/5 v súlade s návrhom záväzných regulatív ZaD č.15 je obmedzené na obdobie so stálou snehovou pokrývkou.

4. Vplyvy na ovzdušie.

Navrhované funkčné využitie územia v rámci navrhovaných lokalít, nepredpokladá využívanie technologických zariadení a postupov s negatívnym vplyvom na kvalitu ovzdušia. Spôsob vykurovania rekreačných objektov bude predmetom realizačnej projektovej dokumentácie. Ako zdroj energie na vykurovanie rekreačných objektov návrh ZaD č.15 uvádza elektrickú energiu.

Lokality D 15/4, 15/6 a 15/7 budú vybavené prípojkami el. energie, ktorých trasa a výkon budú navrhnuté v projektovej dokumentácii.

Lokalita D 15/5, nebude pripojená na žiadne zdroje energie.

5. Vplyvy na vodné pomery

Navrhované využitie územia v rámci lokalít ZaD č.15 si nevyžaduje zmeny v súčasnom spôsobe zásobovania obce pitnou vodou.

Obec Donovaly má vybudovaný verejný vodovod, prevádzkovaný StVPS a.s., Banská Bystrica. V lokalitách D 15/1,15/2 a 15/3 sú navrhnuté vodovodné prípojky pre 8 rekreačných domov. Pre lokalitu autokempingu D 15/4 je navrhnuté zriadiť vodovodnú prípojku s rozvodnou sieťou s prípojkami pre každé státie – 35 ks.

Predpokladaná potreba pitnej vody predstavuje $1\,875\text{ l.deň}^{-1}$, čo predstavuje dodávku vody v množstve $Q_m = 0,40\text{ l.s}^{-1}$ zo systému verejného vodovodu obce Donovaly.

Odpadové vody z rekreačných domov na lokalitách, D15/2 a D15/3 a autokemping na lokalite D15/4 budú napojené do existujúcej verejnej kanalizácie a odvedené do ČOV. Pre rekreačný dom na lokalite D15/1 je navrhnutá žumpa s vývozom na ČOV. Celkový predpokladaný objem splaškových vôd je rovný potrebe pitnej vody.

Podľa vyjadrenia StVPS a.s. k ÚPRKSCR Donovaly, ZaD č.15 na stavby na lokalitách D 15/1, 15/2, 15/3, 15/4 - vzhľadom k súčasným kapacitným možnostiam vodných zdrojov pre obec Donovaly a kapacitným možnostiam ČOV Donovaly **nie je možné udeliť bilančný prísľub na odber pitnej vody z existujúceho verejného vodovodu v správe StVPS, a.s. a napojeniu plánovaných objektov na verejnú kanalizáciu v správe StVPS. a.s.** Závod 01 Banská Bystrica.

Vzhľadom na uvedené je **realizácia výstavby rekreačných domov a autokempingu podmienená zvýšením kapacity vodovodu a ČOV.**

Žiadna z lokalít ZaD č.15 **nebude mať** vplyv na stav povrchových tokov, ani na množstvo a kvalitu povrchových vôd.

6. Vplyvy na pôdu.

Realizácia zámerov podľa ZaD č.15 predpokladá **záber 3,2214 ha poľnohospodárskej pôdy** z toho lokalita D15/5 má slúžiť ako sezónne parkovisko (1,9722 ha), pre ktoré ZaD č.15 neuvádzajú žiadnu podrobnejšiu špecifikáciu.

V súlade s navrhnutými záväznými regulatívmi koeficient zastavanosti u D15/1, D15/2 , D15/3 a D15/4 predstavuje max.0,5.

Záber pôdy v rámci UPN RZ KSCR Donovaly ZaD č. 15

lokalita	Navrhované funkčné využitie	Výmera lokality (ha)	Druh pozemku	poznámka
15/1	Rekreačný dom	0,0616	TTP	
15/2	Rekreačný dom	0,0665	TTP	
15/3	Rekreačné domy	0,520	TTP	
15/4	Autokemping	0,5941	TTP, ost.plocha	
15/5	Parkovisko	1,9722	TTP	kultúra TTP sa nemení, sezónne parkovanie len pri súvislej vrstve snehu
15/6	Výstupná plocha zipline	0,002	TTP	
15/7	Nástupná plocha zipline	0,005	TTP	
		3,2214		

Pri realizácii navrhnutých zámerov **nie je predpoklad kontaminácie pôdy**, už s ohľadom na nevyhnutné ochranné opatrenia na ochranu podzemných vôd.

Pri dodržiavaní štandardných technologických postupov pri výstavbe a vzhľadom na sklon terénu a dĺžku svahov **nie je predpoklad vzniku výraznejšej pôdnej erózie**.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

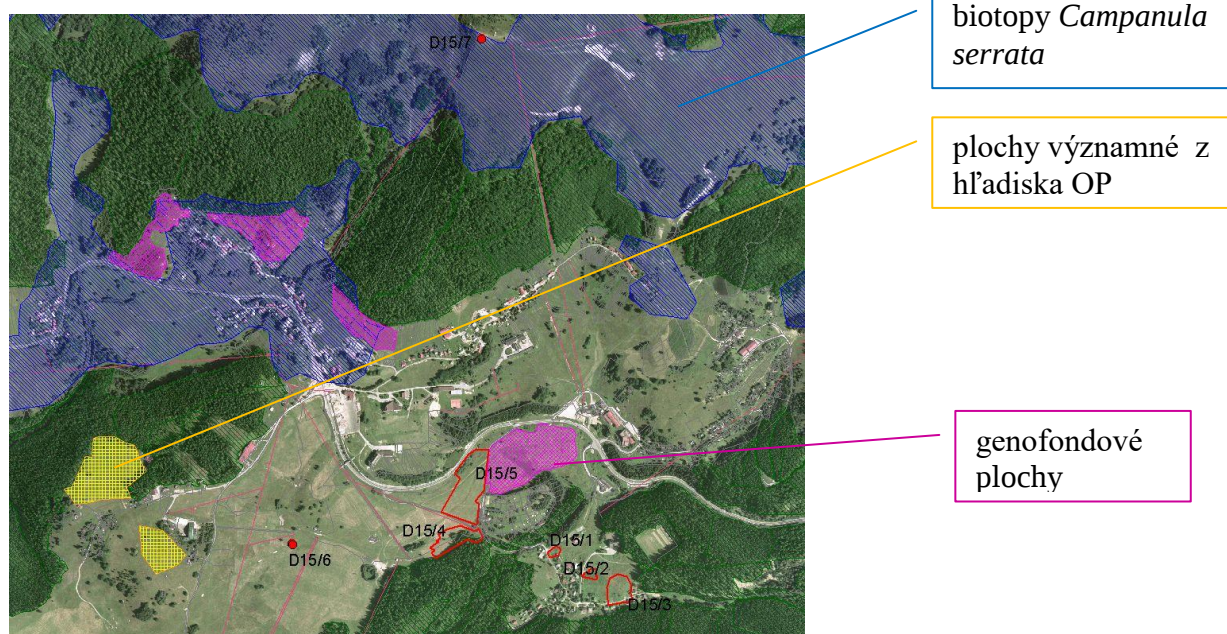
7.1. Vplyvy na flóru a biotopy

S NAPANT eviduje v k.ú. genofondové plochy, plochy výskytu a monitoringu *Campanula serrata* a záujmové plochy s koncentrovaným výskytom chránených druhov rastlín (**plochy významné z hľadiska ochrany prírody**).

lokalita	Navrhované funkčné využitie	Výmera lokality (ha)	Druh pozemku	Prekryv plochy navrhovaných lokalít ZaD č.15		
				Genofondové plochy	Plochy s výskytom chr. rastlín (<i>Campanula serrata</i> a iné)	Plochy významné z hľadiska OP
15/1	Rekreačný dom	0,0616	TTP	nie	nie	nie
15/2	Rekreačný dom	0,0665	TTP	nie	nie	nie
15/3	Rekreačné domy	0,520	TTP	nie	nie	nie
15/4	Autokemping	0,5941	TTP, ost.plocha	nie	nie	nie
15/5	Parkovisko	1,9722	TTP	nie	nie*	nie
15/6	Výstupná plocha zipline	0,002	TTP	nie	nie	nie
15/7	Nástupná plocha zipline	0,005	TTP	nie	áno	nie

* evidovaný pomiestny výskyt *C. serrata*

Obr. č. 33 : Lokality ZaD č.15 a genofondové plochy, plochy významné z hľadiska OP a plochy s výskytom klinčeka hrubokorenného (zdroj S NAPANT.2019; KIMS a Natura s.r.o. 2019)

Biotopy s výskytom zákonom chráneného **zvončeka hrubokoreňového** (*Campanula serrata*) sa nachádzajú **mimo lokalít ZaD č.15, s výnimkou lokality D 15/7** (plocha nástupnej stanice zipline lanovky) o predpokladanej výmere 0,002 ha . V rámci tejto lokality je možný aj výskyt iných, zákonom chránených druhov rastlín, čo však bude možné zhodnotiť až po presnejšej lokalizácii tejto plochy a prístupovej komunikácie v PD lanovky.

Lokalita **D 15/5** je lokalizovaná **západne od genofondovej plochy " Pod štátnou cestou" ,** ostatné lokality sú mimo evidovaných genofondových plôch a záujmových plôch, významných pre ochranu prírody.

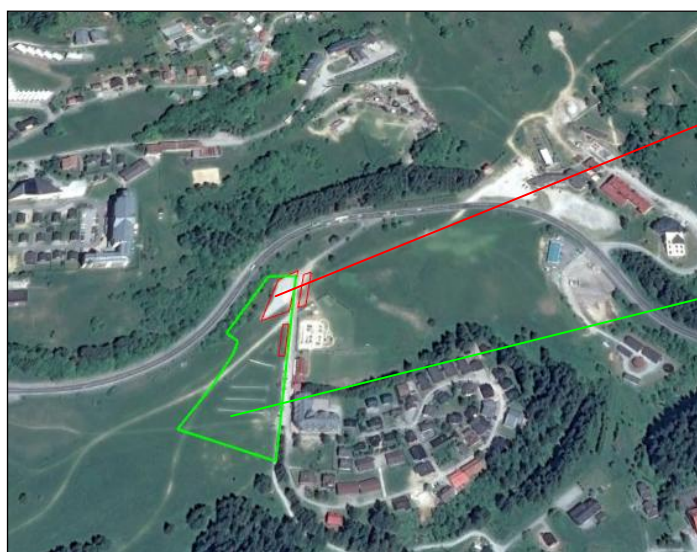
Na časti lokality **D15/5** , ktorá je navrhovaná ako sezónne parkovisko pre osobné motorové vozidlá, s obmedzením na parkovanie vozidiel na stálej snehovej pokrývke terénu bola rozhodnutím MŽP SR č. 2562/2017-6.3 z 15.02.2017 povolená výnimka zo zákazov územnej ochrany podľa §13 ods.1 písm. a) zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny na vjazd a státie s motorovým vozidlom na parcelách C-KN č.3712/34, 3712/35, 3713/1 a 3702/1 s druhým stupňom ochrany a zo zákazov druhovej ochrany podľa § 34 ods.1 písm. a) zákona č.543/2002 Z.z. na úmyselné ničenie chráneného druhu rastliny **zvonček hrubokoreňový** (*Campanula serrata*) na parcelách C-KN č.3702/1 a 3713/1 v k.ú. Donovaly. Platnosť výnimky nie je obmedzená na zimnú sezónu resp. na obdobie s permanentným pokrytím parkovacích plôch snehom. Výnimka je platná do 31.12.2025.

Vzhľadom na výskyt zvončeka hrubokoreňového v rámci lúčnych spoločenstiev prakticky celej centrálnej a severnej časti Donovalov, bude potrebné pred uplynutím platnosti uvedenej výnimky zhodnotiť stav a zmeny v populácii tohto druhu na uvedených parcelách a na základe výsledkov rozhodnúť o rozsahu a podmienkach parkovania na lokalite D15/5.

Pri obmedzení vjazdu a parkovania len na obdobie súvislej snehovej pokrývky by nemalo dochádzať k priamemu kontaktu pneumatík s travným spoločenstvom ako aj chránenými druhmi rastlín (pokiaľ ide o kryptofyty a hemikryptofyty) .

Navrhovaná výmera plôch lokality D15/5 predstavuje 1,9722 ha.

Obr. č.34 : Lokalita D15/5 a plochy s parkovaním povoleným na obdobie rokov 2017-2025. (zdroj : rozhodnutie MŽP SR č. 2562/2017-6.3z 15.2.2017 , ZaD č.15)

Lokality s výnimkou na celoročný vjazd a parkovanie 2017-2025

Lokalita D15/5

7.2. Vplyvy na faunu

Realizáciou činnosti výstavby rekreačného areálu budú dotknuté lúčne **zoocenózy**, nakoľko všetky lokality ZaDč.15 sú lokalizované na TTP.

Priamy dopad na biotopy živočíchov a to predovšetkým drobných zemných cicavcov a bezstavovcov sa očakáva na plochách, ktoré budú zastavané resp. inak urbanizované v nasledovnej intenzite :

lokalita	Navrhované funkčné využitie	Výmera lokality (ha)	Druh pozemku	Predpokladaný vplyv na biotopy živočíchov	odôvodnenie
15/1	Rekreačný dom	0,0616	TTP	malý	jednotlivý objekt v intraviláne, zastavanosť max. 0,5
15/2	Rekreačný dom	0,0665	TTP	malý	jednotlivý objekt v intraviláne, zastavanosť max. 0,5
15/3	Rekreačné domy (6)	0,520	TTP	malý	lokalizácia v intraviláne, zastavanosť max. 0,5
15/4	Autokemping	0,5941	TTP, ost.plocha	malý	prevažne sezónne využívanie, kapacita 13 karavanov
15/5	Parkovisko	1,9722	TTP	malý	Využívané len v zimných mesiacoch mimo vegetačnej doby
15/6	Výstupná plocha zipline	0,002	TTP	malý	Zanedbateľná výmera
15/7	Nástupná plocha zipline	0,005	TTP	malý	Zanedbateľná výmera

Navrhované využívanie územia nepredpokladá vznik migračných bariér pre suchozemské a semiakvatické živočíchy.

Jednotlivé lokality nezasahujú do biotopov živočíchov stojatých ani tečúcich vôd.

7.3. Vplyvy na biotopy európskeho a národného významu

V rámci ÚP RZ KSCR Donovaly, ZaD č.15, lokality **D15/1, 15/2 a 15/3** sú situované v zastavanom území obce.

Lokality **D15/4, 15/5 a 15/6** sa nachádzajú na lúčach, s pozmenenými trávinnými spoločenstvami, intenzívne využívanými na rekreačné účely, ktoré neboli v rámci mapovania biotopov klasifikované ako biotopy európskeho alebo národného významu.

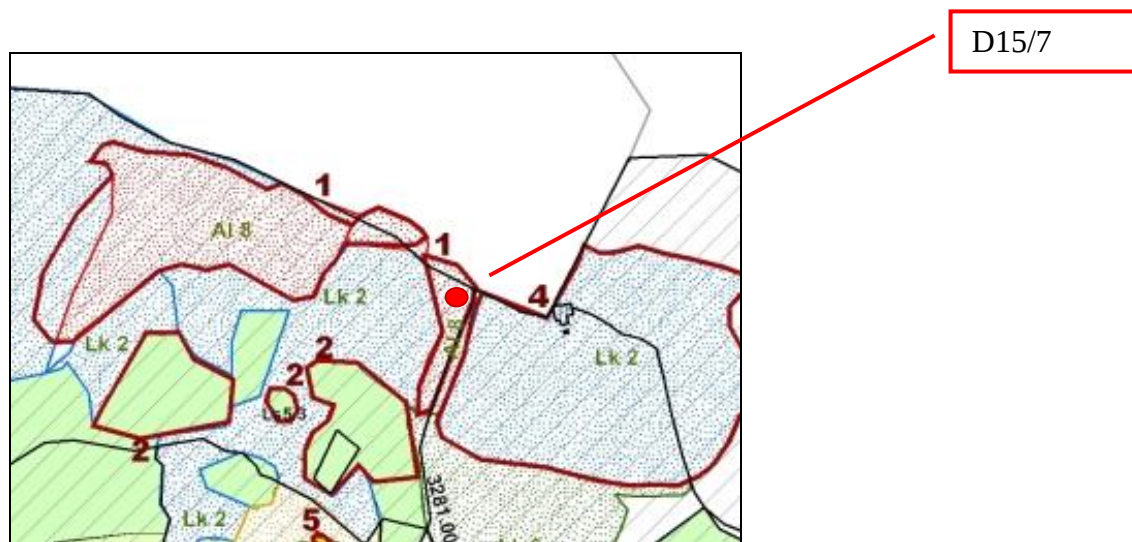
Lokalita **D 15/7** (nástupná plocha gravitačnej lanovky zipline) sa nachádza na biotope národného významu **AI 8 Horské vysokosteblové spoločenstvá na suchších a teplejších svahoch** a prístup na lokalitu od vrcholovej stanice lanovky na Novej holi patrí do biotopu **európskeho významu Lk2 (6520) Horské kosné lúky**.

Výmera lokality uvádzaná v ZaD č.15 predstavuje **0,005 ha** (50 m²). Biotop na tejto ploche v prípade realizácie zámeru výstavby gravitačnej lanovky zipline bude zničený.

Podrobnejšie hodnotenie predpokladaného vplyvu bude možné až v štádiu hodnotenia navrhovanej činnosti na životné prostredie (resp. pri lanovke zip line, ktorá je trasovaná ponad ÚEV Zvolen primerané hodnotenie) a to na základe podrobnejšej (projektovej) dokumentácie lanovky.

ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 obsahuje len umiestnenie a výmeru nástupnej a výstupnej plochy gravitačnej lanovky.

Obr. č. 35 : Lokalita D 15/7 a biotopy európskeho a národného významu.

8. Vplyvy na krajinu

8.1. Vplyv na štruktúru krajiny

Zmenou využitia územia a navrhovanou urbanizáciou dôjde k malej **zmene krajinnej štruktúry** dotknutého územia Donovalov a to zväčšeniu urbanizovaných plôch v neprospech lúk a pasienkov (TTP) .

lokalita	Navrhované funkčné využitie	Výmera lokality (ha)	Súčasný druh pozemku	Zastavaná plocha pri zastavanosti max.0,5 (ha)	Plocha pozemkov s zmeneným využívaním
15/1	Rekreačný dom	0,0616	TTP	0,0308	0,0308
15/2	Rekreačný dom	0,0665	TTP	0,0332	0,0333
15/3	Rekreačné domy (6)	0,520	TTP	0,260	0,260
15/4	Autokemping	0,5941	TTP, ost.plocha	0	0,5941
15/5	Parkovisko	1,9722	TTP	0	0
15/6	Výstupná plocha zipline	0,002	TTP	0,002	0
15/7	Nástupná plocha zipline	0,005	TTP	0,005	0
	spolu			0,331	0,9182

Vzhľadom na plánovaný záber TTP v prospech zastavaných plôch v rozsahu 0,331 ha a plochu TTP 0,9182 ha so zmeneným účelom využitia v prospech intenzívne využívaných (obhospodarovaných) so zmenenými spoločensťami nie je predpoklad výraznejšieho ovplyvnenia štruktúry krajiny.

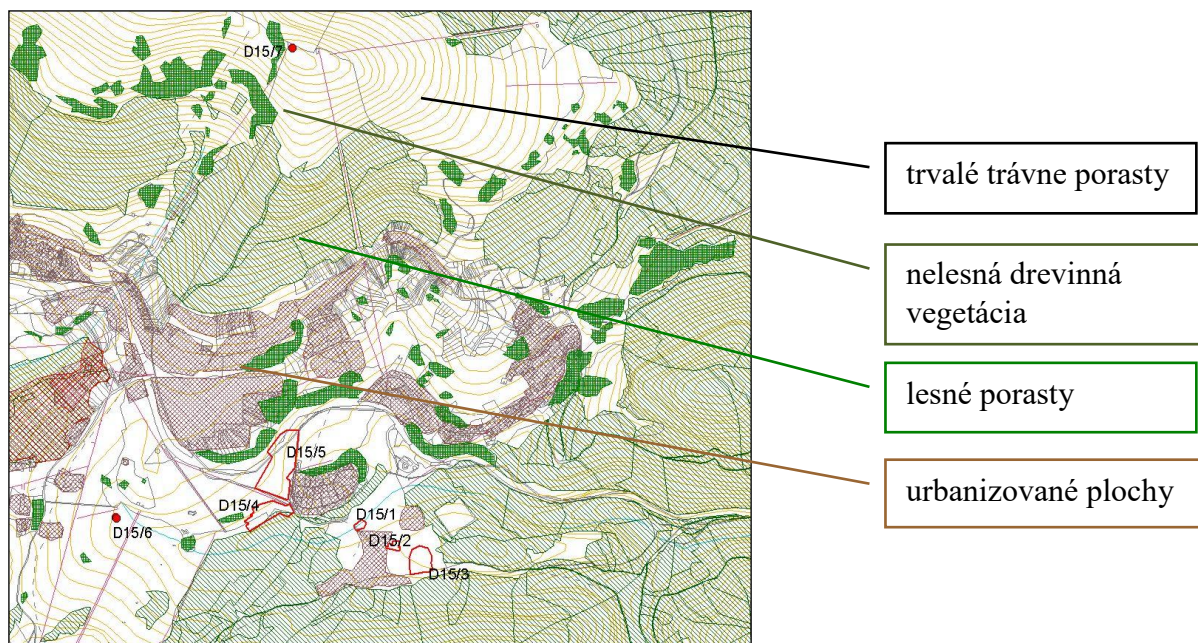
Navrhovaná výstavba rekreačných objektov na lokalitách D15/1, D15/2 a D15/3 je lokalizovaná v miestnej časti Mistríky v **zastavanom území obce** a preto nemá praktický dopad na štruktúru základných prvkov krajiny.

Pri lokalite D 15/5, ktorá v rámci ZaD č.15 predstavuje plošne najväčší zásah do krajiny, by sa malo jednáť o sezónne (zimné) využívanie, bez rozsiahlejších terénnych úprav, zásahov do pôdneho krytu a trávnych porastov.

Lokalita D 15/4 ako autokemping pre karavany s navrhovanou kapacitou 13 karavanov svojim rozsahom (0,6 ha) a lokalizáciou na okraji lúčnej enklávy na kontakte s lesným porastom nepredstavuje významnejší zásah do štruktúry krajiny.

Lokalita D15/6 a D15/7 majú, z hľadiska ovplyvnenia štruktúry krajiny, zanedbateľnú rozlohu.

Obr. č. 36 : Lokality ZaD č.15 a štruktúra krajiny(zdroj Natura s.r.o, ZaD č.15)

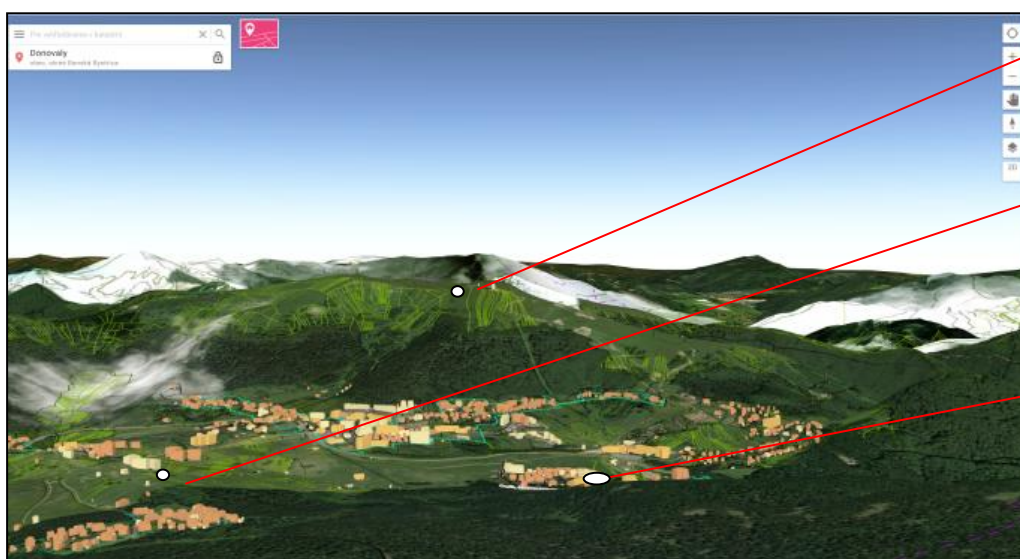
8.2. Vplyv na scenériu krajiny.

Hodnotenie predpokladaného vplyvu na scenériu krajiny v súlade s vizuálnymi sektormi na základe vizuálnej exponovanosti v rámci krajinných typov (v extraviláne) alebo sídelných štruktúrach (v intraviláne) :

lokalita	Navrhované funkčné využitie	Výmera lokality (ha)	lokalizácia v rámci zastavaného	krajinný typ / sídelná štruktúra	Lokalizácia v rámci k.ú. Donovaly		Vizuálna exponovanosť		Typ viditeľnosti	Vizuálne sektory
					údolná časť	hrebeňová	malá	vysoká		
15/1	Rekreačný dom	0,0616	I	RZ	☒		☒		SB	S
15/2	Rekreačný dom	0,0665	I	RZ	☒		☒		SB	S
15/3	Rekreačné domy (6)	0,520	I	RZ	☒		☒		SD	S,V
15/4	Autokemping	0,5941	E	L	☒		☒		SB	S
15/5	Parkovisko	1,9722	E	L	☒		☒		B	J,S
15/6	Výstupná plocha zipline	0,002	E	L	☒		☒		SD	J,S,Z
15/7	Nástupná plocha zipline	0,005	E	H		☒		☒	SB	J,S,Z

Legenda : lokalizácia : I - intravilán, E - extravilán
krajinný typ (E): L - lúčna krajina, H - horská krajina
sídelná štruktúra (I) : HZ -historická zástavba, RZ - rekreačná zástavba
typ viditeľnosti: B- blízka, SB - stredne blízka, SD- stredne ďaleká
vizuálne sektory : S- sever, J- juh, V - východ , Z- západ

Obr. č. 37 : 3 D model Donovalov s vyznačenými plochami ZaDč.15 - pohľad z juhu / z vtáčej perspektívy (zdroj : zbgis.skgeodesy)

D 15/7

D15/6

D 15/5

Obr. č. 38 : Priestor sedla Donovaly pri pohľade z juhu z cesty pri kóte Baník (1056 m.n.m)
(zdroj: Natura s.r.o. 2019)

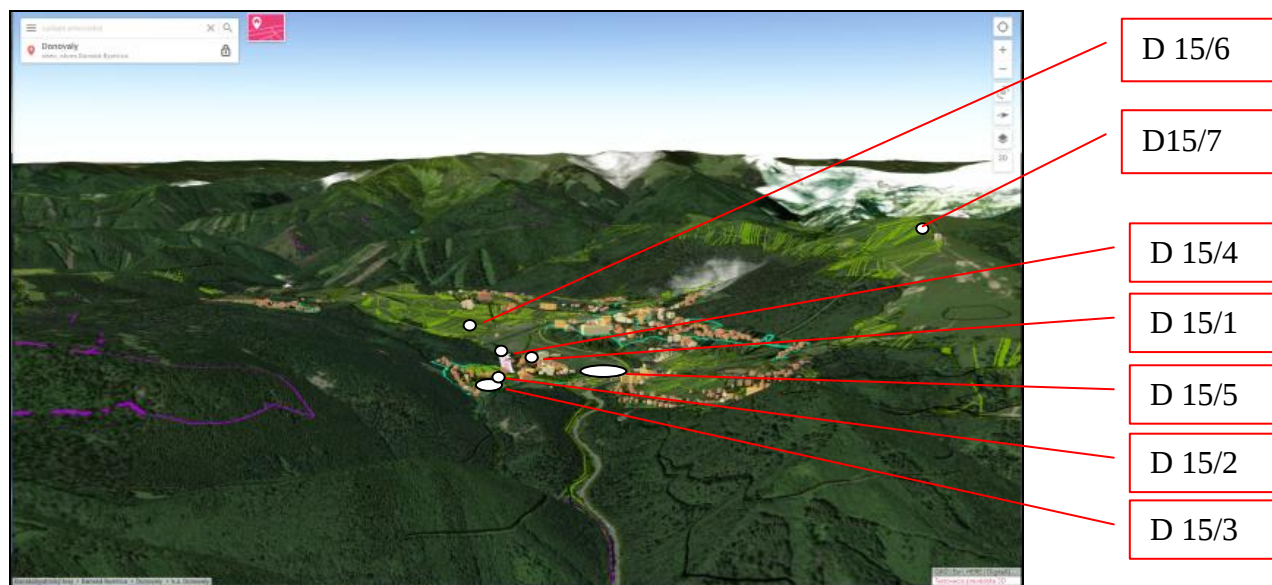

Pri pohľade v rámci južného vizuálneho sektoru sú v krajinskej scenérii viditeľné lokality D15/5, D15/6 a D 15/7.

Lokality 15/6 a 15/7 - nástupná a výstupná plocha zipline sa však vzhľadom na malú výmeru v rámci scenérie neuplatnia, pohľadovo exponovanejšia je lokalita 15/6, vzhľadom na lokalizáciu blízko horizontu.

Lokalita 15/5 bude zasahovať do scenérie krajiny v období so snehovou pokrývkou, pri čom v južnom vizuálnom sektore bude viditeľná v závislosti od obsadenosti parkoviska.

Obr. č. 39 : 3D model Donovalov s vyznačenými plochami ZaDč.15 - pohľad z východu/ z vtáčej perspektívy (zdroj : zbgis.skgeodesy)

V rámci **východného vizuálneho sektora** sa krajinný priestor Donovalov uplatní až pri polohe pozorovateľa v úrovni spodnej stanice sedačkovej lanovky na Novú hoľu, vzhľadom na západno - východnú orientáciu sedla a disekciu reliéfu. Širšie pohľady sa uplatnia iba z vyvýšených stanovišť na úpätí Novej hole. V rámci tohto vizuálneho sektora lokality ZaD č.15 nie sú viditeľné.

Obr. č.40 : Pohľad na údolnú časť sedla Donovaly z lyžiarskej zjazdovky z Novej holi
(zdroj: Natura s.r.o. 2019)

V severnom vizuálnom sektore z hrebeňa Nová hoľa -Zvolen je viditeľná len časť západná časť lúčneho krajinného rázu (Vrchbáň), východná časť je zakrytá predsunutou , zalesnenou časťou masívu Novej holi (Plešiny, Vršok).

V rámci tohto vizuálneho sektora lokality ZaDč.15 nezasahujú do krajinej scenérie.

Obr. č. 41 : 3 D model Donovalov s vyznačenými plochami ZaDč.15 - pohľad zo severu
/ pohľad z vtáčej perspektívy (zdroj : zbgis.skgeodesy)

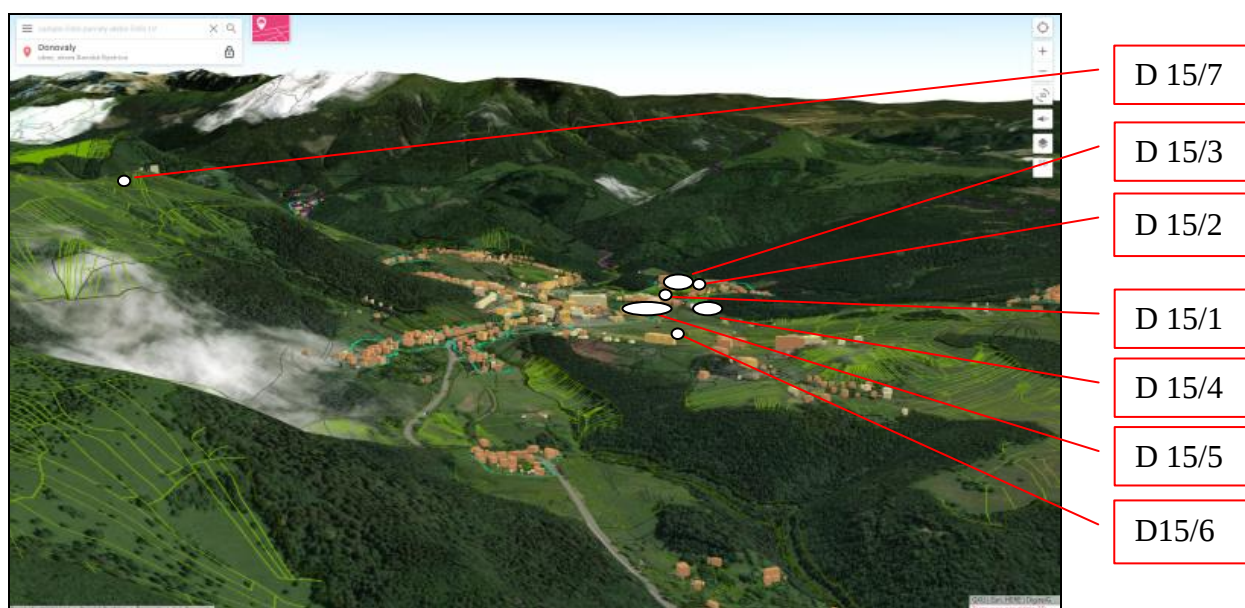

Obr.č. 42: Pohľad z kóty Zvolen na údolnú časť sedla Donovaly
(zdroj: Natura s.r.o. 2019)

V rámci **západného vizuálneho sektora** sa krajinná scenéria rozľahlejšie otvára až po dosiahnutí vrchola sedla (odbočka zo št. cesty na Mišúty).

Obr. č. 43 : 3D model Donovalov s vyznačenými plochami ZaDč.15 - pohľad zo západu/ z vtáčej perspektívy (zdroj : zbgis.skgeodesy)

Obr. č. 44 : Panoramatická snímka údolnej lúčnej časti sedla Donovaly - západný vizuálny sektor (zdroj: Natura s.r.o. 2019)

Vzhľadom na lokalizáciu :

- lokalít D15/1, D15/2 a D15/3 v zastavanom území obce - miestna časť Mistríky a záväzný regulatív obmedzujúci výšku stavieb na 1 nadzemné podlažie o výške nad terénom max.1,5 m a obytné podkrovie so šikmou strechou so sklonom min.25 °,
- malej výmere lokalít D15/6 a D15/7,
- časovo obmedzenému - sezónnemu (zimnému) využívaniu lokality D15/5 a jej lokalizácii na okraji lúčnej krajiny sedla Donovaly,
- lokalizácii všetkých lokalít okrem lokality D15/7 v údolnej časti horského sedla

by žiadna z lokalít ZaD č.15 nemala predstavovať pohľadovú dominantu, ktorá by narušila **scenériu krajiny** strediska cestovného ruchu Donovaly a to pri pohľade vo všetkých vizuálnych sektoroch.

9. Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma

9.1. Predpokladaný vplyv na chránené vtáčie územia (CHVÚ) Veľká Fatra a Nízke Tatry

Všetky lokality, navrhnuté v ZaD č.15 ležia **mimo územia CHVÚ Veľká Fatra a CHVÚ Nízke Tatry**, ktoré sú súčasťou súvislej európskej siete chránených území (NATURA 2000).

CHVÚ nemajú v zmysle zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny vymedzené žiadne ochranné pásmo, v ktorom by platili obmedzenia nad rámec podmienok ochrany vtákov ako chránených druhov. CHVÚ Veľká Fatra a CHVÚ Nízke Tatry nemajú schválené programy starostlivosti o CHVÚ.

Pri návrhu CHVÚ boli v súlade s § 23 ods.3 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny vymedzené ŠOP SR **"činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia"** aj s určením šírky pásma od hranice CHVÚ.

Pre **CHVÚ Veľká Fatra** ide o nasledovné činnosti mimo chráneného územia, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany:

- Budovanie a vyznačenie mototrasy - do 200 m
- Zmeny rekreačných objektov na priemyselné - do 50 m
- Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery - do 100 m
- Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých - do 200 m
- Vypaľovanie stariny - do 500 m
- Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov - do 2000 m
- Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu
- Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu
- Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu
- Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu
- Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné - do 50 m
- Automobilové a motocyklové dráhy - do 200 m

(zdroj: <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU033>)

Pre **CHVÚ Nízke Tatry** ide o nasledovné činnosti mimo chráneného územia, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany:

- Zmeny rekreačných objektov na priemyselné - do 50 m
- Skládky odpadu - do 500 m
- Ťažba a úprava rudných surovín - do 500 m
- Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu
- Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu
- Zmeny obytných objektov na priemyselné - do 50 m
- Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery - do 100 m
- Zmeny rekreačných objektov na poľnohospodárske - do 50 m
- Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskoho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu - do 1 000 m
- Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu - do 1 000 m
- Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom - do 50 m
- Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie - do 200 m
- Melioračné sústavy - do 100 m
- Diaľnice - do 200 m
- Automobilové a motocyklové dráhy - do 200 m
- Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu
- Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu
- Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m
- Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny ostatných kategórií - do 2000 m
- Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky) - do 1000 m
- Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov - do 2000 m

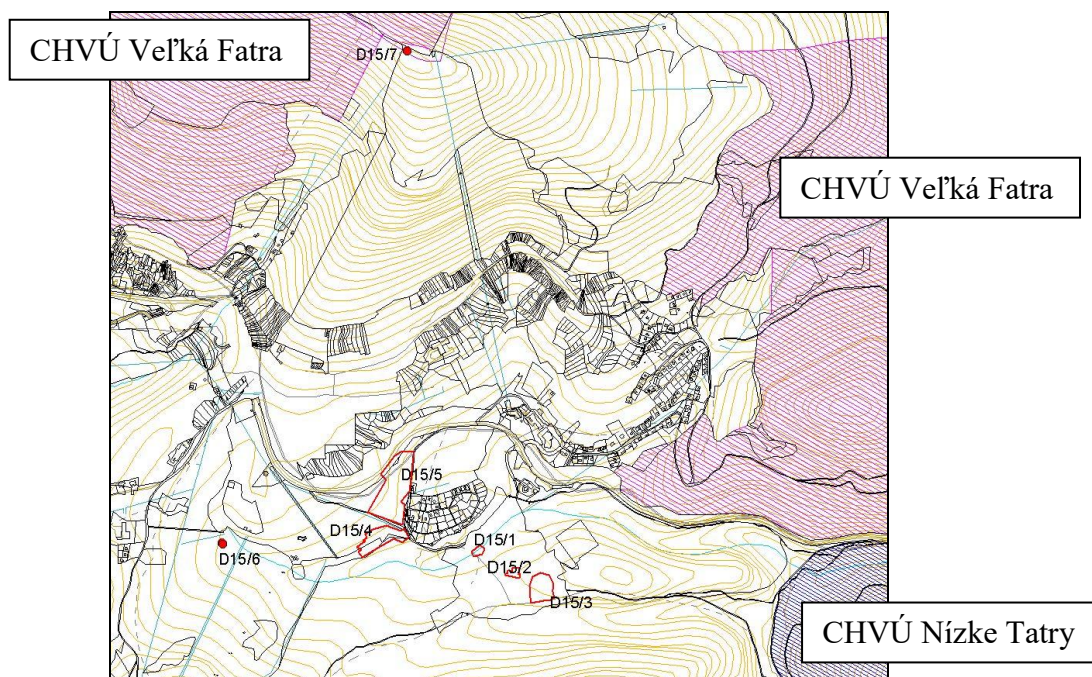
(<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU018>)

Z hľadiska **vzdialenosti lokalít ZaD č.15 od hranice CHVÚ Veľká Fatra a CHVÚ Nízke Tatry** je situácia nasledovná:

				Vzdialenosť od hranice CHVÚ (najbližší bod)	
lokalita	Navrhované funkčné využitie	Výmera lokality (ha)	Súčasný druh pozemku	CHVÚ Veľká Fatra	CHVÚ Nízke Tatry
15/1	Rekreačný dom	0,0616	TTP	500 m	1100 m
15/2	Rekreačný dom	0,0665	TTP	480 m	1000 m
15/3	Rekreačné domy (6)	0,520	TTP	400 m	920 m

15/4	Autokemping	0,5941	TTP, ostat. plocha	750 m	1300 m
15/5	Parkovisko	1,9722	TTP	700 m	1300 m
15/6	Výstupná plocha zipline	0,002	TTP	960 m	1700 m
15/7	Nástupná plocha zipline	0,005	TTP	30 m	1600 m

Obr. č.45 : Umiestnenie lokalít ZaD vo vzťahu k chráneným vtáčím územiám Veľká Fatra a Nízke Tatry (zdroj ŠOP SR/KIMS, 2019)

Všetky lokality, navrhnuté v ZaD č.15 ležia **mimo územia** CHVÚ Veľká Fatra a CHVÚ Nízke Tatry.

Žiadna z lokalít ZaD č.15 nie je navrhnutá na využitie pre činnosť, ktorá môže mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia, vymedzenú pre **CHVÚ Veľká Fatra**. S **výnimkou lokality D15/7**, všetky lokality sa nachádzajú **vo vzdialenosti 400 - 960 m** od najbližšieho bodu hranice CHVÚ Veľká Fatra.

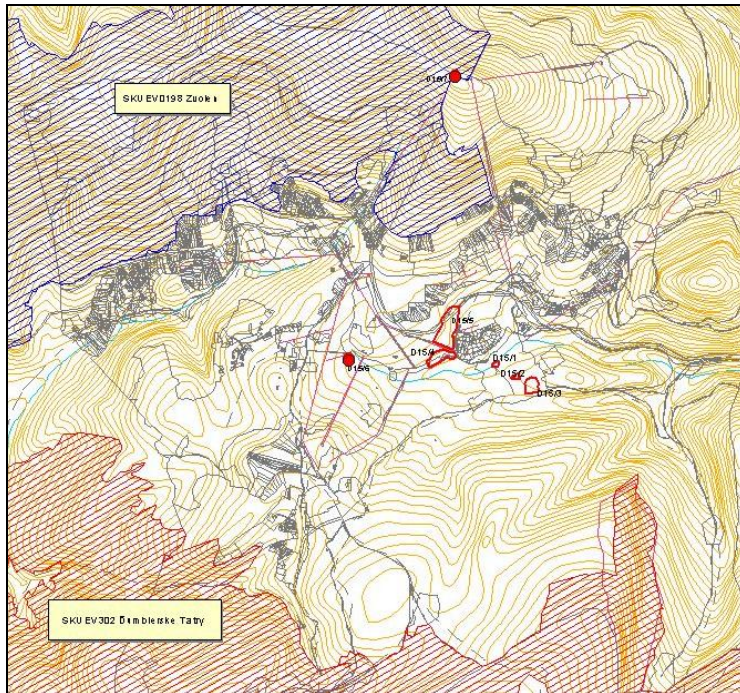
Pri **CHVÚ Nízke Tatry** žiadna z lokalít ZaD č.15 nie je navrhnutá na využitie pre činnosť, ktorá môže mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia tohto CHVÚ. Všetky lokality sa nachádzajú **vo vzdialenosti 920 - 1700 m** od najbližšieho bodu hranice CHVÚ Nízke Tatry.

Vzhľadom na uvedené **nie je predpoklad žiadneho ovplyvnenia** stavu **CHVÚ Veľká Fatra a CHVÚ Nízke Tatry** navrhovaným využitím lokalít v súlade s ZaD č.15.

9.2. Predpokladaný vplyv na územia európskeho významu SKUEV0302 Ďumbierske Tatry a SKUEV0198 Zvolen

Všetky lokality, navrhnuté v ZaD č.15 ležia **mimo územia ÚEV Zvolen (SKUEV0198)** a **ÚEV Ďumbierske Tatry (SKUEV0302)**, ktoré sú súčasťou súvislej európskej siete chránených území (NATURA 2000).

Obr. č. 46: Územia európskeho významu a lokality ZaD č.15 (zdroj: ŠOP SR, Natura s.r.o., 2019)

ÚEV majú v zmysle zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny **stupeň ochrany**, ktorý je uvedený v **národnom zozname území európskeho významu** a nemajú vymedzené **žiadne ochranné pásmo**.

V súlade s výnosom MŽP SR č.3/2004-5.1 zo 14.7.2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu patrí :

- **ÚEV Zvolen** o výmere 2 766,30 ha **do 2.stupňa ochrany**
- **ÚEV Ďumbierske (Nízke) Tatry** o výmere 46 583,31 ha (aktuálne udávaná výmera 44028,460 ha) **do 2.,3.,4.a 5. stupňa ochrany** v súlade s vymedzením na parcelný stav v národnom zozname. V **k.ú. Donovaly** chránené územie len v **2. stupni ochrany**.

Pri návrhu ÚEV boli v súlade s § 23 ods.3 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny vymedzené ŠOP SR "**činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia**". Na rozdiel od CHVÚ bez určenia šírky pásma od hranice ÚEV.

Pre **ÚEV Zvolen** ide o nasledovné činnosti mimo chráneného územia, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany:

- Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín
- Ťažba a úprava rudných surovín
- Ťažba a úprava rudných surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím

- Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy
- Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom
- Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko
- Ťažba ostatných nerastov
- Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím
- Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím
- Diaľnice
- Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk
- Banské stavby a ťažobné zariadenia
- Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia
- Spaľovne odpadu
- Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu
- Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskoho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu
- Skládky odpadu
- Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie
- Automobilové a motocyklové dráhy
- Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale
- Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery (zdroj: <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0198>)

Pre **ÚEV Ďumbierske Tatry** ide o nasledovné činnosti mimo chráneného územia, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany:

- Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín
- Ťažba a úprava rudných surovín
- Ťažba a úprava rudných surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím
- Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy
- Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom
- Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko
- Ťažba ostatných nerastov
- Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím
- Diaľnice
- Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk
- Banské stavby a ťažobné zariadenia
- Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia
- Spaľovne odpadu
- Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu
- Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskoho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu
- Skládky odpadu
- Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie
- Automobilové a motocyklové dráhy
- Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale
- Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery
- Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím (zdroj: <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV1302>)

Z hľadiska vzdialenosti lokalít ZaD č.15 od hranice ÚEV Zvolen a ÚEV Ďumbierske Tatry je situácia nasledovná:

lokalita	Navrhované funkčné využitie	Výmera lokality (ha)	Súčasný druh pozemku	Vzdialenosť od hranice CHVÚ (najbližší bod)	
				ÚEV Zvolen	ÚEV Ďumbierske Tatry
15/1	Rekreačný dom	0,0616	TTP	870 m	1050 m
15/2	Rekreačný dom	0,0665	TTP	1000 m	950 m
15/3	Rekreačné domy (6)	0,520	TTP	1050 m	760 m
15/4	Autokemping	0,5941	TTP, ostat. plocha	700 m	1300 m
15/5	Parkovisko	1,9722	TTP	500 m	1300 m
15/6	Výstupná plocha zipline	0,002	TTP	800 m	1450 m
15/7	Nástupná plocha zipline	0,005	TTP	30 m	2950 m

Všetky lokality, zahrnuté do ZaD č.15 ležia **mimo územia** ÚEV Zvolen a ÚEV Ďumbierske Tatry.

Žiadna z lokalít ZaD č.15 nie je navrhnutá na využitie **pre činnosť mimo chráneného územia, ktorá môže mať negatívny vplyv na ciele ochrany**, vymedzenú pre ÚEV Zvolen a ÚEV Ďumbierske Tatry.

S výnimkou lokality D15/7, všetky lokality sa nachádzajú **vo vzdialenosti 500 - 1050 m** od najbližšieho bodu hranice ÚEV Zvolen resp. **760 - 2950 m** od najbližšieho bodu hranice ÚEV Ďumbierske Tatry.

Vzhľadom na uvedené **nie je predpoklad žiadneho ovplyvnenia** stavu ÚEV Zvolen a ÚEV Ďumbierske Tatry navrhovaným využitím lokalít v súlade s ZaD č.15.

Je však potrebné zdôrazniť, že hodnotenie vplyvu na ÚEV Zvolen sa u lokalít D 15/6 a D15/7 dotýka len nástupnej a výstupnej plochy gravitačnej lanovky zipline, ktoré sú zahrnuté do ZaD č.15.

Predpokladaný vplyv gravitačnej lanovky zipline na ÚEV Zvolen, ktorej nástupná a výstupná plocha je mimo ÚEV Zvolen, ale trasa lanovky sčasti vedie ponad ÚEV, **bude možné hodnotiť až na základe spracovanej technickej dokumentácie lanovky (PD) z ktorej bude jasné**

- technické riešenie navrhovanej lanovky,
- výška stĺpov na nástupnej a výstupnej ploche,
- presná lokalizácia nástupnej a výstupnej plochy a trás prístupu návštevníkov,
- trasa a prevýšenie lana nad terénom,
- spôsob a čas prevádzkovania lanovky a jej kapacita,
- prípadné úpravy (terénne, technické) potrebné na bezpečný príchod a odchod návštevníkov lanovky a ich trasy (pokiaľ je vedená cez chránené územie, biotopy chránených druhov a biotopy európskeho a národného významu)
- spôsob a trasa zásobovania elektrinou

Uvedené údaje ÚPRZKSCR Donovaly, ZaDč.15 neobsahuje.

9.3 Predpokladaný vplyv na chránené územia národnej sústavy CHÚ

Žiadne z území národnej sústavy chránených území **nebude** ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 ovplyvnené.

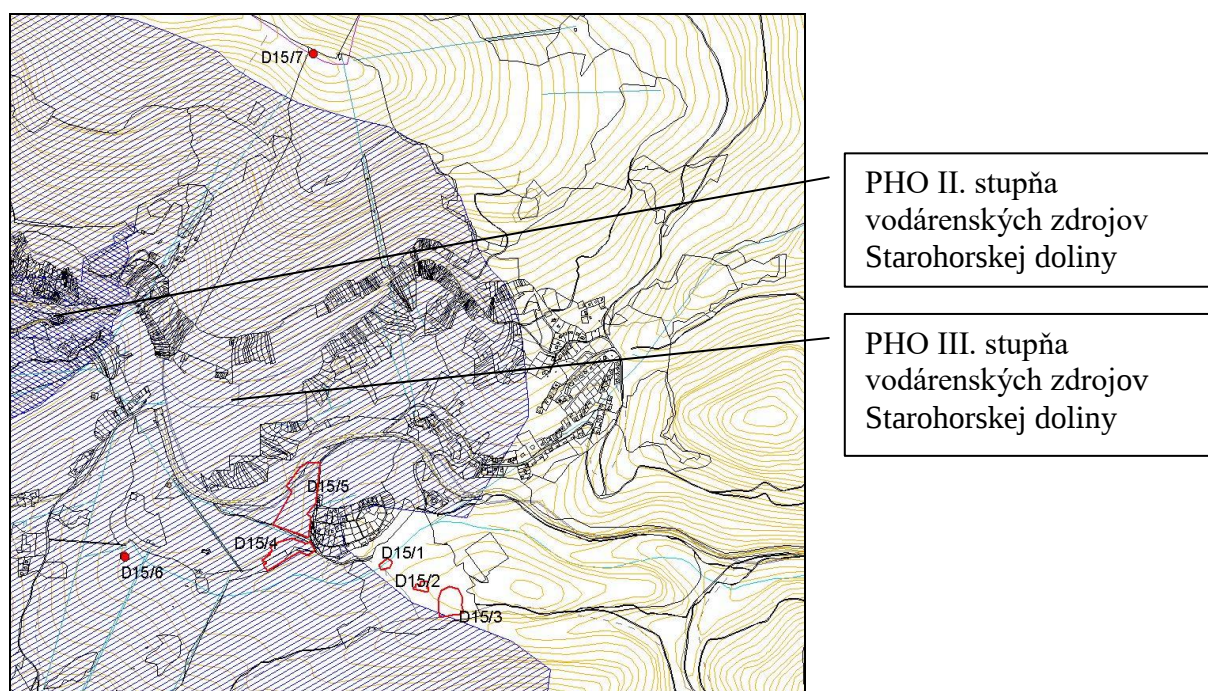
9.4 Predpokladaný vplyv na ochranné pásma

9.4.1 Predpokladaný vplyv na ochranné pásma vodných zdrojov

Vo vzťahu k ochranným pásma (PHO) vodárenských zdrojov Starohorskej doliny nie je žiadna z lokalít ZaD č.15 lokalizovaná v PHO II. Stupňa.

V PHO III. Stupňa sa nachádzajú lokality D15/4, D15/5 a D15/6. Pri príprave a realizácii zámerov na uvedených lokalitách musia byť dodržané preventívne opatrenia pred znečistením pôdneho na horninového podkladu látkami, ohrozujúcimi kvalitu podzemných vôd, uvedené v rozhodnutí o vyhlásení ochranného pásma vodných zdrojov Starohorskej doliny.

Obr. č. 47: Lokality ZaD č.15 UPN O Donovaly vo vzťahu k PHO vodných zdrojov Starohorskej doliny II. a III. stupňa (Zdroj: StVPS, 2007)

9.4.2. Predpokladaný vplyv na ochranné pásmo NAPANT

Vzhľadom na plošnú výmeru (3,224 ha) navrhovaných lokalít ZaD č.15 ležiacich v ochrannom pásmo NAPANT (celková rozloha 110 162 ha, plocha v rámci k.ú. Donovaly približne 1558 ha) **nie je predpoklad významnejšieho vplyvu navrhovanej zmeny využitia územia na ochranné pásmo NAPANT v rámci k.ú. Donovaly.**

			uplatnenie zákazov a súhlasov v 2. stupni ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. pre lokality ZaD č.15																					
Lokalita D	Navrhované funkčné využitie	Výmera lokality (ha)	intravilán/extravilán.	§13 ods.1 písm.a)	§13 ods.1 písm.b)	§13 ods.1 písm.c)	§13 ods.2 písm.a)	§13 ods.2 písm.b)	§13 ods.2 písm.c)	§13 ods.2 písm.d)	§13 ods.2 písm.e)	§13 ods.2 písm.f)	§13 ods.2 písm.f)	§13 ods.2 písm.g)	§13 ods.2 písm.h)	§13 ods.2 písm.i)	§13 ods.2 písm.j)	§13 ods.2 písm.k)	§13 ods.2 písm.l)	§13 ods.2 písm.m)	§13 ods.2 písm.n)	§13 ods.2 písm.o)	§13 ods.2 písm.p)	§13 ods.6
15/1	Rekreačný dom	0,0616	I																					
15/2	Rekreačný dom	0,0665	I																					
15/3	Rekreačné domy (6)	0,52	I																					
15/4	Autokemping	0,5941	E							☑				☑										
15/5	Parkovisko	1,9722	E	☑	☑									☑										
15/6	Výstupná plocha zipline	0,002	E	☑	☑									☑										
15/7	Nástupná plocha zipline	0,005	E	☑	☑									☑										

V rámci režimu 2. stupňa ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. sa **zákazy podľa §13 ods.1 písm. a) (zákaz jazdiť a stáť s motorovým vozidlom...)** a b) (*jazdiť na bicykli ...*) vzťahujú na lokality **D 15/5, 15/6 a 15/7**.

Zo **súhlasov** potrebných pre činnosti v 2. stupni ochrany je predpoklad podľa §13 ods.2 písm. d) (*oplotenie pozemku*) pre lokalitu D15/4 a podľa § 13 ods.2.pím g) (*umiestnenie informačného zariadenia*) pre lokality D 15/4,15/5,15/6 a 15/7.

9.5 Vplyvy na územný systém ekologickej stability.

Využitím územia v súlade s ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 **nebudú poškodené ani ovplyvnené** žiadne z prvkov územného systému ekologickej stability na nadregionálnej, regionálnej ani lokálnej úrovni.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská

Na dotknutých lokalitách ani v ich blízkosti sa kultúrne pamiatky **nenachádzajú**.
V k.ú. Donovaly sa archeologické náleziská **nenachádzajú**.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

V k.ú. Donovaly sa paleontologické náleziská a významné geologické lokality **nenachádzajú**.

12. Iné vplyvy

Nie je predpoklad aby využitie územia na lokalitách, ktoré sú predmetom ZaD č.15, vzhľadom na charakter a plošný rozsah, vyvolalo iné, v tejto správe nehodnotené, vplyvy.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Pri **komplexnom hodnotení očakávaných vplyvov** návrhu UPRZ KSCR Donovaly, ZaDč.15 je možné konštatovať, že pri dodržaní platných právnych predpisov a technických noriem, ako aj navrhovaných opatrení, **nie je predpoklad** výraznejšieho **negatívneho vplyvu navrhovaných zmien a dodatkov č.15 územnoplánovacej dokumentácie obce Donovaly na stav životného prostredia a zdravie obyvateľov.**

Z hľadiska vplyvu na **množstvo a kvalitu podzemnej vody vo vzťahu k vodárenským zdrojom Starohorskej doliny** pri lokalitách **D15/4,15/5 a 15/6**, ktoré sa nachádzajú v PHO III. stupňa týchto vodárenských zdrojov bude potrebné dodržiavať opatrenia určené v rozhodnutí o vyhlásení ochranných pásiem vodných zdrojov (13).

Z hľadiska právnej úpravy ochrany prírody a krajiny **využitie lokality D15/5 ako sezónneho parkoviska** je podmienené **výnimkou z podmienok ochrany chránených druhov rastlín** (§ 34 zákona o ochrane prírody a krajiny) a **výnimkou zo zákazu vjazdu motorových vozidiel** (§ 13 ods.1 písm. a) zákona o ochrane prírody a krajiny). V rámci týchto výnimiek bude potrebné upraviť režim využívania lokality tak, aby nedochádzalo k zásahom do terénu a stanovili podmienky pre úpravy snehovej pokrývky.

Pri zásahoch **do biotopov európskeho a národného významu**, ktorých rozsah bude možné špecifikovať až po spracovaní PD (lokalita D 15/7), bude potrebný **súhlas príslušného orgánu štátnej správy ochrany prírody.**

Predpokladaný vplyv **gravitačnej lanovky (zip line) na ÚEV Zvolen** bude možné hodnotiť až na základe podrobnejšej projektovej dokumentácie (v rámci územnoplánovacej dokumentácie je len situovanie nástupnej a výstupnej plochy, vymedzené v mierke 1 : 2000 a predpokladaná výmera.)

Výstavba rekreačných domov na lokalitách D15/1,15/2 a 15/3 a autokempingu (D15/4) je podmienená **navýšením kapacity verejného vodovodu a ČOV.** K napojeniu týchto objektov bude potrebný **súhlas prevádzkovateľa - StVPS a.s.** a to už v štádiu projektovej prípravy.

Z hľadiska **platných právnych predpisov** nie sú pre využitie územia v súlade s UPRZ KSCR Donovaly, ZaD č.15 potrebné výnimky z ustanovení platných právnych predpisov a technických noriem, **okrem predpisov ochrany prírody a krajiny.**

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

lokalita	Navrhované funkčné využitie	Navrhované opatrenia				
		1.Ochrana podzemných vôd	2. Chránené druhy rastlín	3. Biotopy európskeho významu	4. Krajinná štruktúra a scenéria	5. ÚEV Zvolen
15/1	Rekreačný dom	1.1			4.1	
15/2	Rekreačný dom	1.1			4.1	
15/3	Rekreačné domy (6)	1.1			4.1	
15/4	Autokemping	1.2	2		4.1	
15/5	Parkovisko	1.2	2			

15/6	Výstupná plocha zipline	1.2				5
15/7	Nástupná plocha zipline		2	3	4.2	5

1/ opatrenia na ochranu množstva a kvality podzemných vôd

1.1 Napojenie objektov na lokalitách na verejný vodovod a napojenie odpadových vôd na kanalizáciu, resp. nepriepustnú žumpu s koncovkou na ČOV.

1.2 V súlade s opatreniami platnými pre PHO vodárenských zdrojov Starohorskej doliny

- zemné práce vykonávať v klimaticky priaznivom období,
- pracovníkov zabezpečujúcich stavebné práce informovať, že vykonávajú činnosť v OP vodárenských zdrojov a sú povinní dodržiavať navrhnuté opatrenia na ochranu podzemnej vody v záujmovom území,
- mechanizmy a dopravné prostriedky, ktoré budú používané pri výstavbe a v období prevádzky objektov musia byť v dobrom technickom stave, zbavené nečistôt, dôkladne zabezpečené proti úniku ropných produktov do horninového prostredia,
- na mieste staveniska sa nesmie manipulovať s pohonnými látkami, mastiacimi olejmi, vazelinami a inými nebezpečnými látkami /doplňanie pohonných hmôt, vymieňanie olejových a iných náplní, vykonávanie opráv, údržba stavebných a prepravných mechanizmov/. Parkovanie stavebných mechanizmov v mieste staveniska nie je prípustné, môžu parkovať len na upravených spevnených plochách, zabezpečených proti úniku ropných produktov,
- v prípade úniku ropných látok zasiahnutú zeminu okamžite odstrániť, v zabezpečenom prepravnom mechanizme vyvieť mimo ochranné pásmo na miesto dekontaminácie; odstránenú horninu nahradiť čistou, miesto zhutniť a v prípade možnosti zatráviť,
- stavenisko musí byť počas výstavby zabezpečené proti hromadeniu povrchových vôd vo výkopoch; v prípade potreby na odčerpanie vôd z výkopov použiť neznečistené elektrické čerpadlá,
- pri zemných prácach na rozpájanie pevných hornín zákaz použitia strelných prác a rozpojovacích materiálov, ktoré môžu spôsobiť znečistenie podzemnej vody,
- stavebné prvky, ktoré budú v bezprostrednom kontakte s horninovým prostredím musia byť zhotovené z materiálov, ktoré neobsahujú nebezpečné látky a ani nehrozí nebezpečenstvo vzniku a vylúhovania nebezpečných látok v styku s podzemnou alebo povrchovou vodou,
- pri náterových prácach na objektoch neznečisťovať okolité horninové prostredie, odpadový materiál z týchto prác /obaly/ uložiť na skládku určenú pre tento účel mimo územie OP,
- odpadový stavebný materiál umiestniť na skládky určené pre tento účel mimo OP vodárenských zdrojov,
- splašková kanalizácia a a čerpacie šachty musia byť vodotesne vyhotovené. Pred uvedením stavby do prevádzky vykonať skúšku vodotesnosti,
- trafostanice v rámci elektrorozvodov musia byť zabezpečené proti úniku škodlivých látok do horninového prostredia,
- dažďové vody z prístupových komunikácií musia byť pred odvedením do voľného terénu prečistené od ropných produktov a nečistôt väčšieho rozmeru,
- na údržbu spevnených a prístupových plôch v zimných mesiacoch používať inertný materiál, zákaz používať chemický posyp,
- v čase výstavby umožniť vstup na stavenisko pracovníkom StVPS, a.s. B. Bystrica,
- po ukončení stavebných prác nespevnené okolie stavby upraviť a zatráviť aby nedošlo v

- nepriaznivom klimatickom období /prudké dažde, topenie snehu/ k erózii terénu,
- opatrenia navrhnuté na ochranu podzemných vôd počas výstavby, je potrebné dodržiavať aj počas užívania objektov, hlavne v čase odstraňovania prípadných porúch,
- každé znečistenie horninového prostredia, ktoré by mohlo viesť ku kontaminácii podzemných vôd je potrebné v čo najkratšom termíne odstraňovať a hlásiť na Okresnom úrade B. Bystrica a na StVPS, a.s. Banská Bystrica.

2/ opatrenia na ochranu biotopov chránených druhov rastlín

- vytýčiť záujmové biotopy chránených druhov rastlín zamestnancami ŠOP SR- S NAPANT,
- minimalizovať plošné zásahy do pôdneho a rastlinného krytu,
- striktne dodržiavať sezónne obmedzenia pri využívaní lúčnych plôch na parkovanie, pri úpravách snehovej pokrývky nezasahovať do trávinných spoločenstiev a vrchnej vrstvy pôdy,
- pri lokalizácii jednotlivých zámerov a inžinierskych sietí maximálne využívať plochy a koridory so zmenenými, resp. už degradovanými spoločenstvami.

3/ opatrenia na ochranu biotopov európskeho a národného významu

- vytýčiť záujmové biotopy zamestnancami ŠOP SR- S NAPANT,
- minimalizovať plošné zásahy do pôdneho a rastlinného krytu,
- zničené a poškodené biotopy kompenzovať manažmentom rovnakých biotopov v oblasti Zvolen - Nová hoľa v súlade s manažmentovými modelmi pre údržbu, ochranu a obnovu biotopov

4/ opatrenia na ochranu krajinej štruktúry a scenérie

4.1 Pri výstavbe objektov dôsledne dodržiavať záväzné regulatívy uvedené ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15

- koeficient zastavanosti maximálne 0,5
- maximálny počet nadzemných podlaží je 1 + obytné podkrovia
- výška úrovne 1. nadzemného podlažia nad terénom maximálne 1,5 m
- stavby so šikmou strechou, minimálny sklon 25°
- parkovanie pre minimálne 2 osobné autá na 1 bytovú jednotku, z toho jedno miesto v garáži umiestnenej v rekreačnom resp. rodinnom dome
- podpivničenie stavieb

4.2. Prevádzkové konštrukcie, technické zariadenia a samotnú nástupnú plochu gravitačnej lanovky umiestniť tak, aby pri pohľade z južného vizuálneho koridoru nepresahovali horizont ohraničený masívom Novej hole a Zvolena

5. Opatrenia na ochranu ÚEV Zvolen

- v rámci zisťovacieho konania pre navrhovanú činnosť "gravitačná lanovka zipline" spracovať primerané hodnotenie v súlade s § 28 ods.5 zákona o ochrane prírody a krajiny.

V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich cieľ a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

ÚPKSCR Donovaly, ZaD č.15 sú v súlade s metodikou spracovania územnoplánovacej dokumentácie navrhované len v **jednom variante**.

V prípade **nulového variantu** by sa využitie územia na lokalitách, ktoré sú predmetom ZaD č.15 riadilo platnou ÚPKSCR obce Donovaly v znení schválených ZaD č. 1-14.

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu .

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Zložka/okruh životného prostredia	Stupeň možného ovplyvnenia navrhovaným využitím územia						
	D15/1	D15/2	D15/3	D15/4	D15/5	D15/6	D15/7
kvalita ovzdušia							
podzemné vody (OP zdrojov pitnej vody)							
povrchové vody (množstvo a kvalita)							
nároky na pitnú vodu zo skupinového vodovodu							
nároky na kapacitu ČOV							
terénne úpravy							
kvalita pôd							
záber poľnohospodárskej pôdy							
záber lesných pozemkov							
chránené územia v 3.-5. stupni ochrany							
ochranné pásmo NAPANT							
chránené vtáčie územia (CHVÚ)							
územia európskeho významu (ÚEV)						*	*
evidované genofondové plochy							
plochy významné z hľadiska ochrany prírody							
biotopy chránených druhov rastlín (<i>C. serrata</i>)							
biotopy chránených druhov živočíchov							
biotopy európskeho a národného významu							
územný systém ekologickej stability							
štruktúra krajiny							
krajinná scenéria							

Legenda:

Stupeň možného ovplyvnenia navrhnutým využitím územia			
veľmi vysoký	vysoký	malý	nemá vplyv

* - hodnotenie vplyvu sa vzťahuje na lokality nástupu/výstupu , nie gravitačnú lanovku zipline

Na základe vyhodnotenia predpokladaného vplyvu na zložky a okruhy životného prostredia za základné kritériá výberu optimálneho variantu pri návrhu zmien a dodatkov územnoplánovacej dokumentácie obce Donovaly je možno stanoviť:

- **vplyv na vodné zdroje v Starohorskej doline,**
- **vplyv na chránené časti prírody** – územia zaradené do sústavy Natura 2000, biotopy chránených druhov rastlín , biotopy európskeho významu dotknuté zmenou využitia územia , genofondové a monitorovacie plochy a ochranné pásmo NAPANT,
- **rozsah zásahov do terénu,**
- **štruktúra a scenéria krajiny.**

2. Porovnanie variantov

Návrh ÚP RZ KSCR Donovaly, ZaD č.15 je spracovaný v **jednom variante.**

Nulový variant predstavuje zachovanie súčasného stavu t.j. ÚP RZ KSCR Donovaly, v znení zmien a doplnkov č. 1 - 14.

VI . Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

zložka /činnosť	zdroj informácií	poskytovateľ	metóda
ÚP RZ KSCR Donovaly, ZaD č.15	Návrh ÚPD , Právne predpisy, Metodika hodnotenia vplyvu ÚPD na ŽP	navrhovateľ	štúdium, konzultácie
nároky na zdroje /pitná voda , pôda, odpady	ÚPN RZ KSCR Donovaly – zmeny a doplnky č.15 technické podklady Program odpadového hospodárstva obce Donovaly	Obec Donovaly navrhovateľ	štúdium, konzultácie
ovzdušie	ročenky	SHMÚ	štúdium
povrchové vody	hydrologické ročenky	SHMÚ	štúdium
podzemné vody	odborné štúdie a dokumentácia PHO VZ v Starohorskej doline	StVPS	štúdium, konzultácie
chránené časti prírody, biotopy, druhy živočíchov a rastlín	odborné podklady, terénny prieskum	S- NAPANT, ŠOP SR spracovateľ	štúdium, konzultácie, terénny prieskum
osídlenie, obyvateľstvo, urbanizácia	odborné štúdie, štatistické informácie, ÚPD VÚC, ÚPD obce Donovaly	navrhovateľ internet	štúdium, konzultácie
geomorfológia, geológia, horninové prostredie, pôdy, erózia	Atlasy, literatúra, geologické mapy	spracovateľ	štúdium, konzultácie
Krajina, krajinný obraz,	GNÚSES, RÚSES okresu	navrhovateľ	štúdium,

územný systém ekologickej stability	B.Bystrica, MÚSES obce Donovaly, Krajinno-ekologický plán obce Donovaly	spracovateľ	terénny prieskum
-------------------------------------	---	-------------	------------------

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Pri analýze stavu zložiek životného prostredia spracovateľ hodnotenia vychádzal z dostupných údajov, ktoré sa vo viacerých prípadoch vzťahovali **na širšiu oblasť**.

Pri hodnotení predpokladaného vplyvu sa zmeny využitia územia pre jednotlivé lokality ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 bolo hodnotenie limitované rozsahom a obsahom spracovaného návrhu vypracovaného v súlade s § 12 vyhlášky č.55/2001 Z.z. a to najmä **absenciou podrobnejších údajov o technickom riešení zámerov** na jednotlivých lokalitách (predovšetkým gravitačnej lanovky zipline).

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Predmetom hodnotenia je zmena strategického dokumentu - **Územného plánu rekreačnej zóny komplexného strediska cestovného ruchu Donovaly, Zmeny a dodatky č.15**, ktorej hlavným cieľom je návrh funkčných plôch rekreačného územia, vyššej občianskej a športovej vybavenosti a plôch verejného dopravného vybavenia.

ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 rieši celkovo **7 lokalít** v k.ú. Donovaly :

- lokality **D15/1, D15/2 a D15/3** sú situované v miestnej časti Mistríky, v zastavanom území obce, vymedzené plochy sú určené pre **výstavbu rekreačných domov**,
- lokalita **D15/4** je vymedzená v lokalite Chopček, mimo zastavaného územia obce, určená je pre umiestnenie **autokempingu pre karavany**,
- lokalita **D15/5** je situovaná v lokalite Široká, mimo zastavaného územia obce, určená je pre **parkovanie osobných áut v zimnej sezóne**,
- lokalita **D15/6** je situovaná v lokalite Vrchbáň, východne od ubytovacieho komplexu TRIANGEL, určená je pre **výstupnú stanicu zipline dráhy**,
- lokalita **D15/7** je situovaná na vrchu Nová Hoľa, západne od vrcholovej stanice kabínkovej lanovky, určená je pre **nástupnú stanicu zipline dráhy**.

Z celkovej výmery katastrálneho územia Donovaly **1750 ha** riešené lokality zaberajú spolu **3,2214 ha**.

Oznámenie o zmene strategického dokumentu bolo predložené posudzujúcemu orgánu – Okresnému úradu Banská Bystrica - odbor starostlivosti o životné prostredie, ktorý na základe zisťovacieho konania stanovil rozhodnutím z 12.12.2019 č. OU-BB-OSZP01-2019/005518-17 **povinnosť ďalšieho posudzovania**.

Na základe stanovísk dotknutých orgánov št. správy a zúčastnenej verejnosti OÚ Banská Bystrica rozhodnutím z 04.04.2019 č. OU-BB-OSZP01-2019/005518-19 stanovil **rozsah hodnotenia** pre vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu.

Vyhodnotenie požiadaviek a pripomienok zo stanovísk dotknutých orgánov št. správy a zúčastnenej verejnosti k návrhu ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 je **v prílohe č.1 a prílohe č.2**.

Komplexné hodnotenie predpokladaného vplyvu navrhovanej zmeny územnoplánovacej dokumentácie ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 na životné prostredie ukázalo, že zmena využitia územia a realizácia zámerov na lokalitách **D15/1,15/2,15/3 a 15/4 nebude mať výraznejší negatívny vplyv na kvalitu životného prostredia** v dotknutej oblasti Donovalov ani **na stav chránených území, chránených biotopov, chránených a ohrozených druhov živočíchov a rastlín.**

U lokality **D15/5** je využívanie lokality na sezónne parkovanie osobných áut počas zimnej sezóny **podmienené povolením výnimky z podmienok ochrany chránených druhov rastlín a výnimky zo zákazu vjazdu a státia motorových vozidiel.** Negatívny dopad na lúčne spoločenstvá je možné znížiť prijatím organizačných opatrení, ktoré by mali byť uvedené v podmienkach výnimky. Okrem záujmov ochrany prírody navrhované využitie územia **nebude mať výraznejší negatívny vplyv na kvalitu životného prostredia** v dotknutej oblasti Donovalov.

U lokalít **D 15/6 a 15/7** nie je úroveň podrobnosti strategického dokumentu, obmedzená na lokalizáciu plochy nástupnej a výstupnej stanice lanovky a vymedzenie plochy vyňatia z PPF, postačujúca na posudzovanie predpokladaného vplyvu gravitačnej lanovky zipline na ÚEV Zvolen. Zámer lanovky **bude potrebné posúdiť po spracovaní podrobnejšej projektovej dokumentácie** a to **formou posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z.z. v platnom znení.**

Využitie lokality **D15/7 ako nástupnej stanice lanovky zipline** je podmienené **súhlasom so zásahom do biotopu národného významu a výnimkou z podmienok ochrany chránených druhov rastlín.**

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

1.	Správu o hodnotení vypracovala	:	NATURA s.r.o., Banská Bystrica
	Zodpovedný riešiteľ	:	RNDr. Martin Kassa
2.	Zhodnotenie riešenia ÚP RZ KSCR Donovaly, ZaD č.15 z hľadiska súladu s Územným plánom VÚC Banskobystrického kraja (ÚP VÚC BBSK)	:	eR STAR, s.r.o.
	zodpovedný riešiteľ	:	Ing. arch. Pavel Bugár

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov.

1. kol_: Atlas Slovenskej socialistickej republiky SR, Veda vyd. SAV, Bratislava, 1981
2. kol: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava a SAŽP B.Bystrica, 2002

3. Stanová, V., Valachovič, M.,(eds.): Katalóg biotopov Slovenska, Daphné –inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 2002
4. Vicieníková, A., Polák.P.: Európsky významné biotopy na Slovensku, ŠOP SR B. Bystrica, 2003
5. Polák. P., Saxa,A.,(eds.): Priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu. ŠOP SR B.Bystrica, 2005
6. Európska komisia: Starostlivosť o územia Natura 2000 : Ustanovenia čl.6 smernice 92/43/EEC o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, MŽP SR, 2002
7. Metodika identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny, Vestník MŽP SR, ročník XVIII, 2010, čiastka 1b
8. ÚPN RZ KSCR Donovaly - Zmeny a doplnky č.15, 2019
9. Vyhodnotenie stanovísk a pripomienok k návrhu ÚP RZ KSCR Donovaly , ZaD č.15
10. List ŠOP SR č. ŠOP SR/1168/-003/2019 z 21.08.2019 k záujmom štátnej ochrany prírody v katastrálnom území Donovaly
11. Krajinný – ekologický plán obce Donovaly, Prieskumy a rozbor, jún 2013
12. Program odpadového hospodárstva obce Donovaly na roky 2011-2015.
13. Vyhláška MŽP SR č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.
14. Rozhodnutie Krajského úradu ŽP v B. Bystrici č.2007/00841- OR zo 17.9.2007 , ktorým sa určujú ochranné pásma pre podzemné vodárenské zdroje Starohorskej doliny.
15. Metodické usmernenie k problematike posudzovania ÚPD podľa zákona č.24/2006, zverejnené 28.10.2014, www.minv.sk
16. www.sopsr.sk
17. www.zbgis.sk
18. www.earth.google.com
19. www.donovaly.sk

XI. Přílohy k správě o hodnocení

1. Vyhodnotenie pripomienok doručených k zámeru v zisťovacom konaní v súlade s § 9 ods.8, zákona č.24/2006 Z. z. v platnom znení.
2. Vyhodnotenie pripomienok k nesúladu ÚPRZKSCR Donovaly, ZaD č.15 so záväznou časťou ÚP VÚC Banskobystrický kraj

XII. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.

Donovaly2020